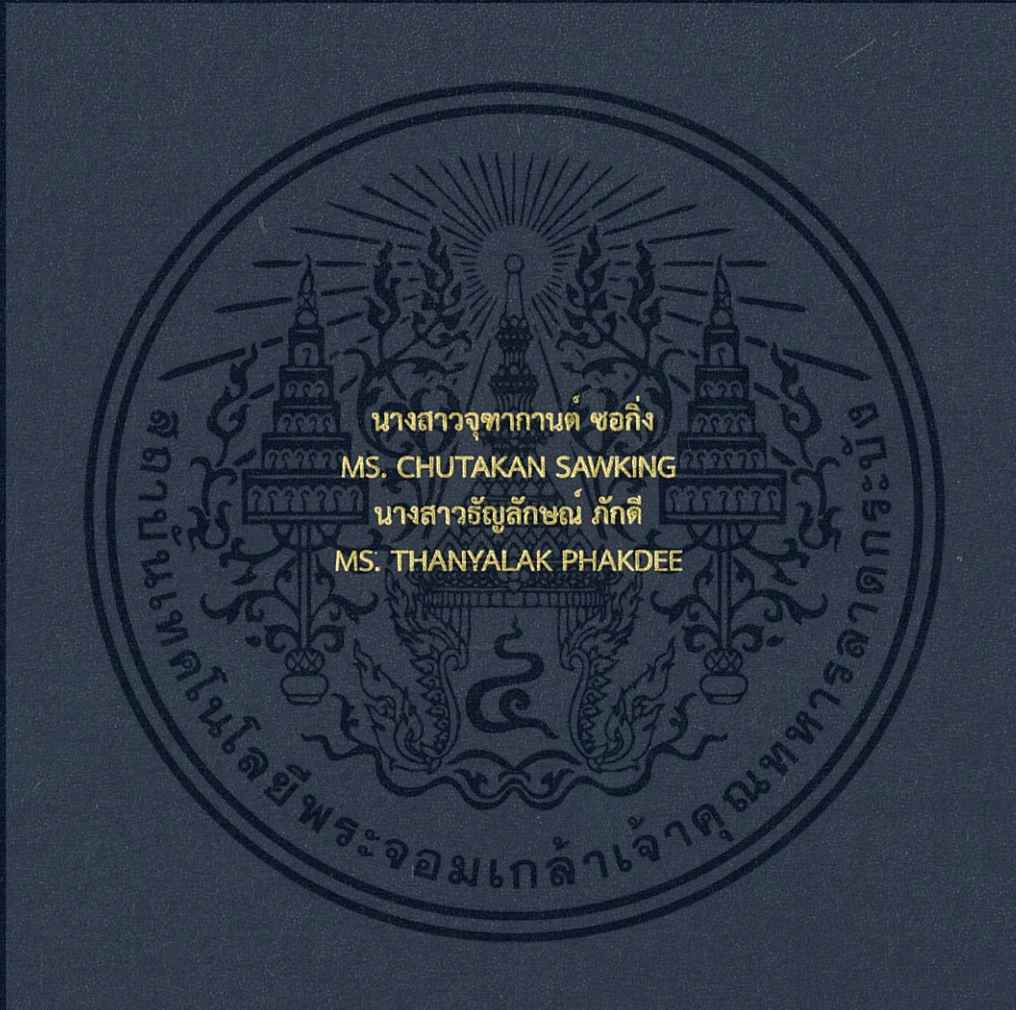


การปรับปรุงประสิทธิภาพสายการผลิต  
กรณีศึกษาโรงงานผลิตอาหาร  
PRODUCTION EFFICIENCY IMPROVEMENT:  
A CASE STUDY OF A FOOD FACTORY



ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต  
สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
ปีการศึกษา 2560

การปรับปรุงประสิทธิภาพสายการผลิต  
กรณีศึกษาโรงงานผลิตอาหาร  
PRODUCTION EFFICIENCY IMPROVEMENT:  
A CASE STUDY OF A FOOD FACTORY



นางสาวจุதாகานต์ ซอกิ่ง  
MS. CHUTAKAN SAWKING  
นางสาวธัญลักษณ์ ภัคดี  
MS. THANYALAK PHAKDEE

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต  
สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
ปีการศึกษา 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

PRODUCTION EFFICIENCY IMPROVEMENT:  
A CASE STUDY OF A FOOD FACTORY



A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT  
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF  
BACHELOR OF ENGINEERING IN INDUSTRIAL ENGINEERING  
FACULTY OF ENGINEERING  
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG  
ACADEMIC YEAR 2017

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะวิศวกรรมศาสตร์  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
ใบรับรองปริญญาานิพนธ์

หัวข้อปริญญาานิพนธ์                      การปรับปรุงประสิทธิภาพสายการผลิตกรณีศึกษาโรงงานผลิตอาหาร  
PRODUCTION EFFICIENCY IMPROVEMENT: A CASE STUDY OF  
A FOOD FACTORY

นักศึกษา                      นางสาวจุฑาทกานต์    ซอกิ่ง                      รหัสประจำตัว 57010207  
   นางสาวธัญลักษณ์    ภักดี                      รหัสประจำตัว 57010613

หลักสูตร                      วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม

อาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาานิพนธ์



(ดร.เชาวลิต หามนตรี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อปริญญานิพนธ์	การปรับปรุงประสิทธิภาพสายการผลิตกรณีศึกษาโรงงานผลิตอาหาร
นักศึกษา	นางสาวจุฑากานต์ ขอกิ่ง นางสาวธัญลักษณ์ ภัคดี
หลักสูตร	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา	2560
อาจารย์ผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์	ดร.เชาวลิต หามนตรี

### บทคัดย่อ

โครงการปริญญานิพนธ์นี้จัดทำขึ้นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพสายการผลิตโรงงานอาหารแห่งหนึ่ง โดยการประยุกต์ใช้หลักการการศึกษาการเคลื่อนไหวและเวลา เนื่องจากในปัจจุบันการทำงานของพนักงานในสายการผลิตเป็นการทำงานที่ไม่มีแบบแผนและไม่มีการมอบหมายงานให้กับพนักงานแต่ละคนอย่างเหมาะสม จากสาเหตุดังกล่าว ทางคณะผู้จัดทำจึงทำการศึกษาปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในสายการผลิตที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเพื่อช่วยลดความสูญเสียเปล่าและลดต้นทุนการผลิต มุ่งเน้นในเรื่องการวิเคราะห์การปฏิบัติงานและเวลาในการทำงานเพื่อลดจำนวนพนักงานต่อสายการผลิตลงซึ่งจะนำไปสู่การลดต้นทุนการผลิตในหลายด้าน เช่น ต้นทุนค่าจ้างแรงงาน ต้นทุนสวัสดิการพนักงาน ไม่ว่าจะเป็นรถรับ-ส่งพนักงาน ค่ารักษาพยาบาล ตลอดจนค่าอาหารกลางวัน อีกทั้งยังลดต้นทุนสินค้าลงเนื่องจากเดิม การมอบหมายงานให้กับพนักงานมีความไม่เหมาะสม คณะผู้จัดทำจึงได้ทำการกำหนดวิธีการทำงานที่เป็นมาตรฐานและยังกำหนดการวัดผลการทำงานด้วยเวลามาตรฐาน ผลการทดลองทำให้กำลังการผลิตของกรณีศึกษาเพิ่มขึ้นและต้นทุนการผลิตลดต่ำลง ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้เป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<b>Thesis Title</b>	Production Efficiency Improvement: a Case Study of a Food Factory
<b>Student</b>	Ms. Chutakan Sawking Ms. Thanyalak Phakdee
<b>Degree</b>	Bachelor of Engineering in Industrial Engineering King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang
<b>Academic Year</b>	2017
<b>Thesis Advisor</b>	Dr. Chaowalit Hamontree

### ABSTRACT

This Engineering project aims to improve performance and increase efficiency in production line of rice snack from a case study manufacturer by applying the time and motion study, there are no work procedure in production line, and no proper amount of work for each worker. Corporate Governance has recognized the problem in this production line and assigns relevant departments engineers to analyze problem in the production line. To increase production efficiency, eliminate waste and reduce production costs. Focus on performance analysis and work measurement. To reduce the number of workers in production line, lead to decreasing of cost for example cost of labor, welfare, travelling, medical fee, including lunch for workers. In the second step, the Solving tools from Man-machine chart, Flow process chart and Time study (standard time) are used to assign jobs to the workers. The productivity was calculated and compared with the current method. The result shows that the productivity of the proposed method has been increased.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์เรื่อง การปรับปรุงประสิทธิภาพสายการผลิต กรณีศึกษาโรงงานผลิตอาหาร สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี คณะผู้จัดทำขอกล่าวขอบคุณบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องส่งผลให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ดร.เชาวลิต หามนตรี อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ คณะผู้จัดทำขอกล่าวขอบพระคุณเป็นอย่างสูง สำหรับการให้โอกาสในการศึกษาปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งความรู้ คำแนะนำ ความช่วยเหลือและความเอาใจใส่ในทุกๆ ด้านตลอดเวลาที่ผ่านมา

ดร.สิทธิพร พิมพัสกุล คณะผู้จัดทำขอกล่าวขอบพระคุณเป็นอย่างสูง สำหรับความรู้ คำแนะนำ กำลังใจในการทำงาน ความช่วยเหลือและความเอาใจใส่ในทุกๆ ด้านและทุกสิ่งอย่างตลอดการศึกษาปริญญาตรี ในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ

ขอขอบคุณท่านผู้บริหารองค์กร บริษัทผลิตอาหารกรณีศึกษา ที่ให้โอกาสในการเข้าไปศึกษาภายในโรงงานและให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลต่างๆ ตลอดจนหัวหน้างาน และพนักงานที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังสำหรับทุนสนับสนุน และการจัดกิจกรรมเพื่อนำเสนอผลงานในการจัดทำปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้ายนี้คณะผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา รวมไปถึงผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่ไม่ได้เอ่ยนาม และเพื่อนที่คอยให้กำลังใจและคำแนะนำตลอดมา จนปริญญาานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์

นางสาวจุฑากานต์ ขอกิ่ง  
นางสาวธัญลักษณ์ ภัคดี

## สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข	
กิตติกรรมประกาศ.....	ค	
สารบัญ.....	ง	
สารบัญตาราง.....	ช	
สารบัญรูป.....	ซ	
<b>บทที่ 1</b>	<b>บทนำ</b>	
1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2	วัตถุประสงค์.....	1
1.3	ขอบเขตของปริญญาานิพนธ์.....	2
1.4	ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานวิจัย.....	2
1.5	แผนการดำเนินงาน.....	2
1.6	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
<b>บทที่ 2</b>	<b>ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</b>	
2.1	อัตราผลิตภาพ.....	5
2.2	เวลาในการผลิต.....	6
2.3	การศึกษาการเคลื่อนไหว.....	6
2.3.1	หลักของการเคลื่อนไหว.....	6
2.3.2	ขั้นตอน 10 ประการของการวิเคราะห์การเคลื่อนไหว.....	7
2.3.3	การวิเคราะห์กระบวนการผลิต.....	7
2.3.4	การเคลื่อนไหวพื้นฐานสองมือ.....	9
2.4	การศึกษาเวลา.....	10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.1	ประโยชน์ของการศึกษาเวลา .....	10
2.4.2	ขั้นตอน 8 ประการในการศึกษาเวลา.....	10
2.4.3	เทคนิคในการศึกษาเวลา.....	11
2.4.4	การจับเวลาทำงานแต่ละงานย่อย .....	11
2.4.5	การคำนวณเวลา .....	11
2.4.6	การเลือกคนงานที่เหมาะสม .....	13
2.4.7	การลดการสูญเสียจากกระบวนการทำงาน.....	14
2.5	แผนภูมิกระบวนการไหล.....	15
2.5.1	การเขียนแผนภูมิกระบวนการผลิตและแผนภูมิกระบวนการไหล 6 ขั้นตอน .....	15
2.5.2	ประโยชน์ของแผนภูมิกระบวนการผลิตและแผนภูมิกระบวนการไหล .....	16
2.6	แผนภูมิคน - เครื่องจักร .....	16
<b>บทที่ 3</b>	<b>วิธีดำเนินงานวิจัย</b>	
3.1	การศึกษาและรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันของสายการผลิต .....	17
3.1.1	การศึกษาและรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันของสายการผลิตตากแห้ง .....	19
3.1.2	การศึกษาและรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันของสายการผลิตคัดแยกหลังปรงรส .....	20
3.1.3	การศึกษาและรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันของสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลีก.....	20
3.2	การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา .....	23
3.2.1	การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสายการผลิตตากแห้ง.....	23
3.2.2	การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสายการผลิตคัดแยกหลังปรงรส.....	27
3.2.3	การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลีก .....	28
3.3	การกำหนดแนวทางการปรับปรุงและวิธีการทำงานให้เป็นมาตรฐาน .....	29
3.3.1	การกำหนดแนวทางการปรับปรุงสายการผลิตตากแห้ง .....	29
3.3.2	การกำหนดแนวทางการปรับปรุงสายการผลิตคัดแยกหลังปรงรส .....	31
3.3.3	การกำหนดแนวทางการปรับปรุงสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลีก .....	34
3.4	การดำเนินการแก้ไขลักษณะข้อบกพร่อง .....	47
3.4.1	การดำเนินการแก้ไขการลดของเสียในสายการผลิต .....	47
3.4.2	การดำเนินการแก้ไขการเพิ่มประสิทธิภาพในสายการผลิต .....	47
3.5	การวัดผลและประเมินผล.....	47
3.5.1	การประเมินผลการลดลงของจำนวนของเสียในการสายผลิต.....	47
3.5.2	การวัดผลและประเมินผลการเพิ่มประสิทธิภาพในสายการผลิต .....	48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

#### บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน

4.1 การออกแบบวิธีการทำงานเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ .....	49
4.1.1 การใช้แผนภูมิการไหลและแผนภูมิคน - เครื่องจักร.....	49
4.1.2 การบันทึกเวลาการทำงานแต่ละกระบวนการ.....	49
4.2 การปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน .....	49
4.2.1 การปรับปรุงกระบวนการสายการผลิตตากแห้ง.....	50
4.2.2 การปรับปรุงกระบวนการสายการผลิตคัดแยกหลังปรุงรส.....	51
4.2.3 การปรับปรุงกระบวนการสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลี.....	52
4.3 การเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการปรับปรุง .....	53
4.3.1 การเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการปรับปรุงของสายการผลิตตากแห้ง.....	53
4.3.2 การเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการปรับปรุงของสายการผลิตคัดแยกหลังปรุงรส.....	53
4.3.3 การเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการปรับปรุงของสายการบรรจุ-ค้ำปลี.....	54

#### บทที่ 5 สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการดำเนินงาน.....	55
5.2 ข้อเสนอแนะ .....	57
5.2.1 การใช้อุปกรณ์เสริมการทำงานของพนักงานในสายการผลิตตากแห้ง .....	57
5.2.2 การใช้อุปกรณ์เสริมการทำงานของพนักงานในสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลี.....	59
เอกสารอ้างอิง.....	63
ภาคผนวก.....	ผ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 ขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการ .....	3
ตารางที่ 3.1 ข้อมูลการบรรจุและจำนวนกล่องที่ผลิตในสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลีก .....	29
ตารางที่ 3.2 การบันทึกข้อมูลและจับเวลาการทำงานของพนักงานหน้าที่บรรจุและชั่งน้ำหนัก.....	31
ตารางที่ 3.3 การบันทึกข้อมูลและจับเวลาการทำงานของพนักงานหน้าที่มัดปากถุงและขนส่ง.....	31
ตารางที่ 3.4 ข้อมูลเวลาการทำงานของพนักงานหน้าที่บรรจุชั่งน้ำหนักและมัดปากถุงขนส่ง .....	33
ตารางที่ 3.5 การแบ่งหน้าที่การทำงานของพนักงานก่อนการปรับปรุงสายการผลิตคัดแยกหลังปรุงรส .....	33
ตารางที่ 3.6 การแบ่งหน้าที่การทำงานของพนักงานหลังการปรับปรุงสายการผลิตคัดแยกหลังปรุงรส.....	34
ตารางที่ 3.7 การบันทึกข้อมูลและจับเวลาการทำงานของพนักงานผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1 .....	35
ตารางที่ 3.8 ตารางวิเคราะห์ค่าเผื่อของการทำงานของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1 .....	37
ตารางที่ 3.9 การบันทึกข้อมูลและจับเวลาการทำงานของพนักงานผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2 .....	41
ตารางที่ 3.10 ตารางวิเคราะห์ค่าเผื่อของการทำงานของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2 .....	42
ตารางที่ 3.11 การบันทึกข้อมูลและจับเวลาการทำงานของพนักงานผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3 .....	44
ตารางที่ 3.12 ตารางวิเคราะห์ค่าเผื่อของการทำงานของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3 .....	45
ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานก่อนและหลังการปรับปรุงของสายการผลิตตากแห้ง .....	53
ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานก่อนและหลังการปรับปรุงของสายการผลิต คัดแยกหลังปรุงรส.....	53
ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานก่อนและหลังการปรับปรุงของสายการผลิต บรรจุ-ค้ำปลีก .....	54
ตารางที่ 5.1 การเปรียบเทียบจำนวนพนักงานที่ใช้ในสายการผลิตตากแห้งและคัดแยกหลังปรุงรส .....	55
ตารางที่ 5.2 การเปรียบเทียบร้อยละประสิทธิภาพการผลิตของผลิตภัณฑ์ชนิดต่างๆในสายการผลิต บรรจุ-ค้ำปลีก.....	56

## สารบัญรูป

	หน้า
รูปที่ 2.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในแผนภูมิกระบวนการผลิต.....	8
รูปที่ 3.1 แผนภูมิแสดงกระบวนการผลิตในโรงงาน.....	18
รูปที่ 3.2 การประชุมระดมสมอง.....	18
รูปที่ 3.3 ผังของเครื่องจักรในสายการผลิตตากแห้ง.....	19
รูปที่ 3.4 ลักษณะการทำงานของพนักงานในสายการผลิตคัดแยกหลังปรงรส.....	20
รูปที่ 3.5 ผังของเครื่องจักรในสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปึกของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1.....	21
รูปที่ 3.6 ผังของเครื่องจักรในสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปึกของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2.....	22
รูปที่ 3.7 ผังของเครื่องจักรในสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปึกของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3.....	22
รูปที่ 3.8 ข้อมูลการสั่งผลิตในอดีตย้อนหลังไป 2 เดือน.....	23
รูปที่ 3.9 ใบสั่งงานตัด-ตากแห้ง-อบ-ย่าง-ทอด.....	24
รูปที่ 3.10 แผนภูมิกระบวนการไหลสายการผลิตตากแห้ง.....	26
รูปที่ 3.11 แผนภูมิกระบวนการไหลสายการผลิตคัดแยกหลังปรงรส.....	28
รูปที่ 3.12 แผนผังการปฏิบัติงานระหว่างพนักงานกับเครื่องจักรสายการผลิตตากแห้ง.....	30
รูปที่ 3.13 แผนผังการปฏิบัติงานระหว่างพนักงานกับพนักงานสายการผลิตคัดแยกหลังปรงรส.....	32
รูปที่ 3.14 การทำงานของพนักงานก่อนการปรับปรุงสายการผลิตคัดแยกหลังปรงรส.....	33
รูปที่ 3.15 การทำงานของพนักงานหลังการปรับปรุงสายการผลิตคัดแยกหลังปรงรส.....	34
รูปที่ 3.16 การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของมือทั้งสอง.....	39
รูปที่ 3.17 ขนาดบรรจุภัณฑ์ก่อนปรับปรุง และหลังปรับปรุง.....	40
รูปที่ 4.1 ลักษณะการทำงานในกะแรกของสายการผลิตตากแห้งที่มีพนักงานคุมเครื่องจักร 2 คนต่อ 4 เครื่อง.....	50
รูปที่ 4.2 ลักษณะการทำงานในกะแรกของสายการผลิตตากแห้งที่มีพนักงานคุมเครื่องจักร 2 คนต่อ 7 เครื่อง.....	51
รูปที่ 4.3 การเปรียบเทียบจำนวนพนักงานก่อน-หลังการปรับปรุง.....	51
รูปที่ 5.1 ตัวอย่างการทำงานของเครื่องยกไฮดรอลิกกับพนักงาน.....	57
รูปที่ 5.2 ตัวอย่างการทำงานของเครื่องยกไฮดรอลิก.....	58
รูปที่ 5.3 เปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังปรับปรุงของสายการผลิตตากแห้งเมื่อใช้เครื่องยกไฮดรอลิก.....	58
รูปที่ 5.4 สายพานลำเลียงในสายการผลิต.....	59

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## สารบัญรูป (ต่อ)

หน้า

รูปที่ 5.5 การปรับปรุงกระบวนการโดยสายพานลำเลียงในสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลีก ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1 .....	60
รูปที่ 5.6 การปรับปรุงกระบวนการโดยสายพานลำเลียงในสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลีก ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2 .....	61
รูปที่ 5.7 การปรับปรุงกระบวนการโดยสายพานลำเลียงในสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลีก ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3 .....	62



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

# บทที่ 1

## บทนำ

### 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันอุตสาหกรรมอาหารมีกระบวนการผลิตหลายขั้นตอน ทั้งนี้บริษัทกรณีศึกษาได้มีความประสงค์ที่จะปรับปรุงสายการผลิตเพื่อลดต้นทุนในการผลิตที่มีความสูญเสียเปล่าอยู่ในทุกกระบวนการ ซึ่งในแต่ละกระบวนการหากมีการใช้พนักงานมากกว่าที่จำเป็นจะทำให้ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับพนักงานมีค่าสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตโดยรวมที่สูงขึ้น ก่อให้เกิดความสิ้นเปลืองในการผลิตโดยไม่จำเป็น การจัดทำมาตรฐานการทำงานขึ้นใหม่เพื่อให้จำนวนพนักงานในสายการผลิต เพื่อให้พนักงานสามารถทำงานได้อย่างเต็มที่และมีความเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย สามารถที่จะผลิตงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ประโยชน์สูงสุดจากการลดเวลาว่างงานให้น้อยที่สุด มีความสมดุลในการทำงานและสามารถส่งมอบผลิตภัณฑ์ให้กับลูกค้าได้ทันเวลา ช่วยลดต้นทุนในการผลิตอันเนื่องมาจากต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านค่าแรงพนักงาน ต้นทุนค่าสวัสดิการพนักงาน ต้นทุนอุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติงานของพนักงาน เป็นต้น จากการศึกษาข้อมูลที่ผ่านมาโรงงานแห่งนี้ผลิตขนมที่ทำจากข้าวส่งออกไปยังต่างประเทศ เป็นกรณีศึกษาในช่วงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2560 – เมษายน พ.ศ. 2561 พบว่าต้นทุนค่าใช้จ่ายของสายการผลิตประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบซึ่งคิดเป็นร้อยละของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ต้นทุนค่าแรงงานพนักงาน ต้นทุนการดูแลรักษาเครื่องจักรและต้นทุนอื่นๆคิดเป็นร้อยละของต้นทุนการผลิตทั้งหมด เมื่อมีการตรวจสอบการทำงาน of พนักงานในสายการผลิตของกรณีศึกษานั้นพบว่าการจัดวางพนักงานแต่ละกระบวนการนั้นจะมีช่วงเวลา that พนักงานว่างงาน เนื่องจากการทำงานส่วนใหญ่จะใช้เครื่องจักรทำงานเป็นหลัก ช่วงเวลาที่ว่างงานของพนักงานถือเป็นความสูญเสียเปล่าในกระบวนการผลิต โดยอาจเกิดจากการวางแผนให้มีพนักงานมากจนเกินไป บางสถานงานจะมีผลิตภัณฑ์ที่รอเข้ากระบวนการ (Work in Process) ปริมาณมากในบางสถานงาน และส่วนของเครื่องจักรบางครั้งพบว่ามีความว่างงานในบางช่วงเวลาด้วยเช่นกัน

### 1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อปรับปรุงกระบวนการและขั้นตอนในการผลิตใหม่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและลดความสูญเสียเปล่าในการทำงาน
2. เพื่อกำหนดมาตรฐานการทำงาน of พนักงานที่ปฏิบัติงานในสายการผลิต
3. เพื่อปรับลดจำนวนพนักงานในสายการผลิตให้มีจำนวนที่เหมาะสมกับจำนวนงานที่แท้จริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 1.3 ขอบเขตของปริญญานิพนธ์

1. ศึกษาขั้นตอนการผลิตอาหารของบริษัทกรณีศึกษา
2. ศึกษามุ่งเน้นในเรื่องการวิเคราะห์การปฏิบัติงานและเวลาในการทำงานเพื่อลดจำนวนพนักงานต่อสายการผลิตลงซึ่งจะนำไปสู่การลดต้นทุนการผลิต

### 1.4 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานวิจัย

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันของสายการผลิต โดยเก็บรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดของการทำงาน จำนวนพนักงานที่ใช้ในสายการผลิต และระยะเวลาการทำงานที่ใช้ในการผลิตชิ้นงานแต่ละกระบวนการ
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลของการทำงาน เพื่อวิเคราะห์ความสูญเปล่าที่เกิดขึ้นในกระบวนการจากการว่างงานของพนักงาน โดยวิเคราะห์ขั้นตอนการทำงานของพนักงาน วิเคราะห์การเคลื่อนไหวในการทำงานและจับเวลาในการทำงานในแต่ละขั้นตอนการผลิต
3. กำหนดแนวทางการปรับปรุงกระบวนการ โดยการกำหนดวิธีการในการปรับปรุงกระบวนการและขั้นตอนการทำงานในสายการผลิต โดยใช้การวิเคราะห์การทำงานของคนและเครื่องจักร (Man-Machine Chart) เพื่อลดเวลาว่างงานของพนักงาน ทำงานการออกแบบและปรับปรุงขั้นตอนการทำงาน และคัดเลือกอุปกรณ์เสริมที่สามารถช่วยให้การทำงานมีความสะดวกมากขึ้น โดยมุ่งเน้นลดเวลาการทำงานของพนักงาน
4. การทดลองการดำเนินงาน ให้พนักงานปฏิบัติตามขั้นตอนการทำงานที่ออกแบบเพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ดีขึ้น
5. ประเมินผลการดำเนินงาน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการหลังจากการปรับปรุงกระบวนการ เพื่อเปรียบเทียบกับขั้นตอนการทำงานก่อนปรับปรุง
6. สรุปผลการวิจัย
7. จัดทำเอกสารการทำงาน เพื่อกำหนดมาตรฐานการทำงานและจำนวนพนักงานในสายการผลิตให้เหมาะสม

### 1.5 แผนการดำเนินงาน

การดำเนินงานวิจัยนี้มีระยะเวลาในการดำเนินงาน โดยจะเริ่มจากเดือนสิงหาคม พ.ศ.2560 และจะสิ้นสุดในเดือนเมษายน พ.ศ.2561 ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินงาน ดังแสดงในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการ

การดำเนินงาน	ระยะเวลา										หมายเหตุ
	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย		
1. ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหากรณีศึกษา											
2. รวบรวมและวิเคราะห์กระบวนการผลิตและการดำเนินงานที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง											
3. กำหนดวิธีการและเครื่องมือสำหรับการปรับปรุงกระบวนการผลิตและการดำเนินงาน											
4. ทำการทดลองตามแนวทางที่วางไว้											
5. ประเมินผลการดำเนินงานและปรับปรุงแก้ไขกระบวนการ											
6. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะและสรุปผลจัดทำรูปเล่มรายงาน											

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้กระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพและลดความสูญเสียเปล่า
2. ลดการว่างงานของพนักงาน และการทำงานที่ไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์
3. กำหนดมาตรฐานของกระบวนการทำงาน
4. จำนวนพนักงานมีความเหมาะสมกับปริมาณงาน
5. สามารถลดต้นทุนในการผลิตในส่วน of ค่าแรงของพนักงาน



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## บทที่ 2

### ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดในการศึกษาการลดจำนวนพนักงานในสายการผลิต และการปรับปรุงประสิทธิภาพสายการผลิตในโรงงานประกอบด้วยทฤษฎีต่าง ๆ ดังนี้

1. อัตราผลิตภาพ (Productivity)
2. เวลาในการผลิต (Cycle Time)
3. การศึกษาการเคลื่อนไหว (Motion Study)
4. การศึกษาเวลา (Time Study)
5. แผนภูมิกระบวนการไหล (Flow Process Chart)
6. แผนภูมิคนและเครื่องจักร (Man-Machine Chart)

#### 2.1 อัตราผลิตภาพ

อัตราผลิตภาพ (Productivity) เป็นดัชนีแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตต่อทรัพยากรที่ใช้ในการก่อเกิดผลผลิตนั้นในการเพิ่มผลผลิตในอุตสาหกรรม โดยที่

$$\text{อัตราผลิตภาพ} = \text{ผลผลิต (Output)} / \text{ทรัพยากรที่ใช้ (Input)} \quad (2.1)$$

การเพิ่มผลผลิตเพิ่มได้จากอัตราผลิตภาพที่สูงขึ้นเป็น 5 แนวทาง ดังนี้

1. ผลผลิตเพิ่ม ทรัพยากรที่ใช้เท่าเดิม
2. ผลผลิตเพิ่ม ขณะที่ใช้ทรัพยากรลดลง
3. ผลผลิตเพิ่ม ขณะที่ใช้ทรัพยากรสูงขึ้น แต่ใช้อัตราที่ต่ำกว่า
4. ผลผลิตคงที่ ขณะที่ใช้ทรัพยากรลดลง
5. ผลผลิตลดลง ขณะที่ใช้ทรัพยากรลดลงในอัตราสูงกว่า

การดำเนินการเพิ่มผลผลิตโดยกระบวนการที่ต่อเนื่องนี้ เริ่มจากการวัดผลงานโดยใช้ดัชนีผลิตภาพเป็นค่าวัดสำหรับช่วงเดือน ไตรมาส หรือปี ดัชนีผลิตภาพนี้จะต้องถูกใช้ประเมินเพื่อเปรียบเทียบกับระดับผลิตภาพสำหรับเป้าหมายในแต่ละช่วงเวลาดังกล่าว จากการเปรียบเทียบการประเมินผลงานนี้ ค่าระดับดัชนีผลิตภาพใหม่ต้องถูกกำหนดขึ้นและจัดเตรียมแผนงานรองรับเป้าหมายสำหรับระยะเวลาต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากนั้นกระบวนการปรับปรุงวิธีการทำงานเพื่อเพิ่มผลผลิตจะต้องเกิดขึ้นเพื่อให้สามารถบรรลุระดับดัชนีผลผลิตเป้าหมายใหม่ เพื่อที่จะได้รู้ว่าเป้าหมายใหม่ได้บรรลุแล้วหรือยังกระบวนการวัดผลงานก็จะต้องเกิดขึ้นเมื่อช่วงระยะเวลาต่อไปสิ้นสุดลง กระบวนการประเมินผลงาน การวางแผนงาน และการปรับปรุงงานเพื่อเพิ่มผลผลิต ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้อัตราผลผลิตสูงขึ้นตามลำดับเป็นการเพิ่มผลผลิตอย่างต่อเนื่อง

## 2.2 เวลาในการผลิต

เวลาในการผลิต (Cycle Time) หมายถึง เวลาที่พนักงานใช้ในการดำเนินการผลิตตามทีแต่ละคนรับผิดชอบในแต่ละรอบการทำงาน โดยพนักงานหนึ่งคนอาจจะรับผิดชอบงานเพียงงานเดียว หรือหลายงานก็ได้ ซึ่งจะเริ่มนับตั้งแต่จุดเริ่มต้นของงานนั้นจนถึงเวลาที่กลับมาที่จุดเริ่มต้นเพื่อจะเริ่มทำการผลิตในรอบต่อไป (เวลาในการผลิตขึ้นงานต่อชิ้น ซึ่งในกรณีศึกษาใช้เป็นการผลิตที่ 1 ชิ้นต่อนาที)

1. เวลาการทำงานหนึ่งรอบ (Operation Cycle Time) คือ เวลาที่ได้จากการจับเวลาในการทำงานจริงของพนักงานต่อหนึ่งชิ้นงานตั้งแต่เริ่ม กระบวนการจนเสร็จชิ้นงานนั้น
2. เวลาการทำงานของเครื่องจักรหนึ่งรอบ (Machine Cycle Time) คือ เวลาที่เครื่องจักรนั้นๆ ใช้ไปในการทำงานต่อชิ้นงานหนึ่งชิ้นนับตั้งแต่เริ่มจนจบ กระบวนการ (Start to Finish Time)
3. เวลาการทำงานหนึ่งรอบกระบวนการ (Processing Cycle Time) คือ เวลารวมทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตชิ้นงานหนึ่งชิ้นนับตั้งแต่เริ่มกระบวนการแรก จนจบกระบวนการสุดท้าย

## 2.3 การศึกษาการเคลื่อนไหว

การศึกษาการเคลื่อนไหว (Motion or Method Study) เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ถึงการเคลื่อนไหวของพนักงานในขณะที่ทำงาน ซึ่งรวมถึงเครื่องจักร (Machine) เครื่องมืออุปกรณ์ (Tool and Equipment) และสถานี่งาน (Work Place) (คมสัน จิระภัทรศิลป์, 2548)

### 2.3.1 หลักของการเคลื่อนไหว

หลักของการเคลื่อนไหวสามารถจำแนกหลักของการเคลื่อนไหวได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ตามปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การใช้โครงร่างของมนุษย์ การจัดตำแหน่งของสถานที่ทำงาน และการออกแบบเครื่องมือ

1. การใช้โครงร่างของมนุษย์ คือ การใช้ร่างกายของเราให้เป็นประโยชน์ต่อการทำงานมากที่สุด โดยมักจะเน้นกับการทำงานโดยมือ โดยปกติคนเรามักจะทำงานโดยมือข้างเดียวหรือทำที่ละข้าง หลักการใช้มือของหลักโครงร่างของมนุษย์จะพยายามให้มือทั้งสองข้างทำงานพร้อมกันไปตลอด อย่างสมดุล กล่าวคือเริ่มงานพร้อมกัน และสิ้นสุดการทำงานพร้อมกัน การเคลื่อนไหวของแขน จะต้องสมดุล อีกทั้งยังใช้หลักการถ่ายกำลังมาช่วยให้ความล้าระหว่างการทำงานเกิดขึ้นน้อยที่สุด

2. การจัดตำแหน่งของสถานที่ปฏิบัติงานจะเป็นการออกแบบสถานที่ทำงานให้คนงานสามารถทำงานได้ด้วยความสะดวกที่สุด โดยจะแนะนำให้คนงานแต่ละคนทำงานที่ตำแหน่งที่แน่นอนตายตัว สถานที่ที่ใช้วางเครื่องมือวัสดุจะอยู่ที่เดิมตายตัวเพื่อให้ผู้ใช้งานมีความคุ้นเคยเมื่อหยิบบ่อยครั้ง และสะดวกในการหยิบใช้ ไม่ต้องเสียเวลาในการค้นหานาน อีกทั้งยังควรมีแสงสว่างให้เพียงพอในการทำงาน และสีที่ใช้ในบริเวณที่ทำงานควรใช้สีที่ตัดกับงานที่ทำเพื่อลดความเมื่อยล้าของสายตา

3. การออกแบบเครื่องมือ ถือเป็นหลักในการลดการเคลื่อนไหวของคนอีกประเภท โดยหากงานใดสามารถนำเครื่องทุ่นแรงมาใช้ได้ก็ควรนำมาใช้ เพื่อลดอาการเมื่อยล้าจากการทำงาน เครื่องมือที่ใช้ในการทำงานควรมีการออกแบบให้ผู้ใช้ประหยัดแรงที่สุดหรือเหมาะสมที่สุดเช่น ใช้เครื่องมือช่วยหยิบจับชิ้นงาน (Fixture) เป็นต้น


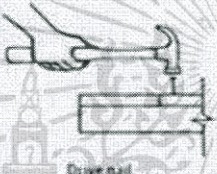
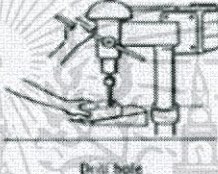






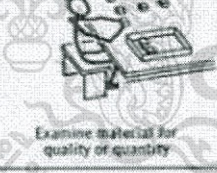

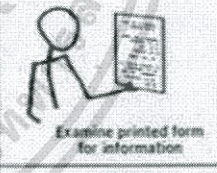



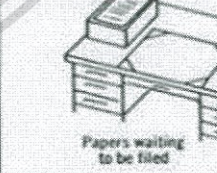

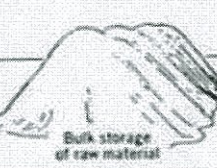
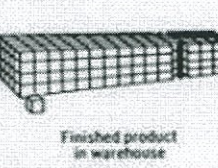
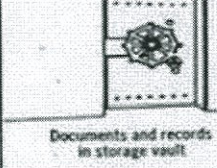
### 2.3.2 ขั้นตอน 10 ประการของการวิเคราะห์การเคลื่อนไหว

1. การสำรวจการปฏิบัติงานที่กำลังพิจารณาเบื้องต้น
2. เลือกงานและระดับของการวิเคราะห์งานที่เหมาะสม
3. พูดคุยกับผู้ปฏิบัติงาน หัวหน้างาน (Supervisor) และผู้ที่มีความคุ้นเคยกับการปฏิบัติงานคนอื่นๆ และรับฟังข้อเสนอแนะจากบุคคลเหล่านั้น
4. ศึกษาวิธีการทำงานปัจจุบันใช้แผนภูมิกระบวนการผลิต (Process Chart) และเทคนิคการศึกษาเวลา (Time Study) อธิบายและประเมินวิธีการทำงานปัจจุบัน
5. ประยุกต์การวางท่าทางในการทำงาน (Attitude) หลักเศรษฐศาสตร์การเคลื่อนไหวและข้อเสนอแนะต่างๆ ออกแบบวิธีการใหม่ๆ โดยการใช้แผนผังการไหลและเทคนิคการวิเคราะห์ที่เหมาะสม
6. เปรียบเทียบวิธีการใหม่ที่ถูกนำเสนอ และข้อความเห็นจากหัวหน้างาน
7. ดัดแปลงวิธีการที่ถูกรับรอง หลังจากมีการทบทวนรายละเอียดกับผู้ปฏิบัติงานและหัวหน้างาน
8. ฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานในการทดลองปฏิบัติตามวิธีการที่ถูกรับรอง จากนั้นประเมินและดัดแปลงปรับปรุงวิธีการเหล่านั้น
9. ฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานทั้งหมดและกำหนดวิธีการทำงานใหม่ให้เป็นวิธีมาตรฐาน
10. ตรวจสอบวิธีมาตรฐานเหล่านั้นเป็นประจำเพื่อมั่นใจว่าเป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ

### 2.3.3 การวิเคราะห์กระบวนการผลิต

การวิเคราะห์กระบวนการผลิต มีเครื่องมือที่ใช้กันอย่างกว้างขวาง คือ แผนภูมิกระบวนการผลิต เป็นเครื่องมือที่ใช้บันทึกกระบวนการผลิตอย่างกะทัดรัด เพื่อความสะดวกในการอ่าน มีการใช้เครื่องหมายเพื่อแยกแยะขั้นตอนของกระบวนการผลิตไว้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย โดยจะเขียนเริ่มต้นตั้งแต่วัตถุดิบเข้าสู่โรงงานแล้วติดตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับวัตถุดิบไปทุกขั้นตอนสัญลักษณ์ที่ใช้ในแผนภูมิกระบวนการผลิต มีดังนี้ (นิวิธ เจริญใจ, 2539)

1. การปฏิบัติงาน (Operation) หมายถึง กิจกรรมที่ทำให้วัสดุมีการเปลี่ยนแปลงอย่างจงใจ เช่น การแยกหรือประกอบชิ้นส่วน รวมไปถึงการจัดเตรียมวัสดุและการวางแผนแทนด้วย “O”
2. การขนย้าย (Transportation) หมายถึง การเคลื่อนย้ายวัสดุจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง แทนด้วย “⇒”
3. การตรวจสอบ (Inspection) หมายถึง การตรวจสอบคุณภาพของงานหรือเปรียบเทียบสี คุณสมบัติ และปริมาณ แทนด้วย “□”
4. ความล่าช้าของงาน (Delay) คือ หรือการหยุดรอพัก แทนด้วย “D”
5. การเก็บรักษา (Storage) วัสดุหรือชิ้นส่วน แทนด้วย “▽”

<b>OPERATION</b>  A large circle indicates an operation, such as →	 Drive nail	 Drill hole	 Type letter
<b>TRANSPORTATION</b>  An arrow indicates a transportation, such as →	 Move material by truck	 Move material by hoist or elevator	 Move material by carrying (Messenger)
<b>INSPECTION</b>  A square indicates an inspection, such as →	 Examine material for quality or quantity	 Read steam gauge on boiler	 Examine printed form for information
<b>DELAY</b>  The letter D indicates a delay such as →	 Material in truck or on floor at bench waiting to be processed	 Employee waiting for elevator	 Papers waiting to be filed
<b>STORAGE</b>  A triangle indicates a storage such as →	 Bulk storage of raw material	 Finished product in warehouse	 Documents and records in storage vault

รูปที่ 2.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในแผนภูมิกระบวนการผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 2.3.4 การเคลื่อนไหวพื้นฐานสองมือ

การศึกษาการเคลื่อนไหวพื้นฐานของมือเริ่มขึ้นโดยแฟรงค์ บังเกอร์ กิลเบรธ (Frank Bunker Gilbreth) ซึ่งได้แบ่งการเคลื่อนไหวพื้นฐาน 17 แบบโดยเรียกว่ากฎ 17 เฮอร์บลิก (17 Therblig) เป็นหน่วยพื้นฐานของการเคลื่อนที่ของมือนิยามของเฮอร์บลิก มีดังนี้

1. การค้นหา (Search) สัญลักษณ์ Sh หมายถึง การที่ตา และมือค้นหาสิ่งของขณะทำงาน
2. การเลือก (Select) สัญลักษณ์ St หมายถึง อากัป กิริยาของการตัดสินใจว่าจะเคลื่อนไหวมือไปหยิบ สิ่งของที่ต้องการจากสิ่งของหลายๆอย่าง
3. การจับ (Grasp) สัญลักษณ์ G หมายถึง การจับหรือยึดสิ่งของหรือวางมือลงบนสิ่งของนั้น
4. การเอื้อมมือเปล่า (Transport Empty) สัญลักษณ์ TE หมายถึง การเอื้อมมือเปล่าไปหาสิ่งของ
5. การขนส่ง (Transport Loaded) สัญลักษณ์ TL หมายถึง การเคลื่อนย้ายสิ่งของจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง
6. การถือ (Hold) สัญลักษณ์ H หมายถึง การถือสิ่งของหลังจากจับสิ่งของนั้นมาแล้ว
7. การปล่อย (Release Load) สัญลักษณ์ RL หมายถึง การปล่อยสิ่งของออกจากมือ
8. การจัดให้เข้าที่ (Position) สัญลักษณ์ P หมายถึง การหมุนหรือการวางสิ่งของให้เข้าประจำตำแหน่งที่กำหนด
9. การจัดเตรียมให้เข้าที่ (Pre-Position) สัญลักษณ์ PP หมายถึง การวางสิ่งของให้อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม
10. การตรวจสอบ (Inspect) สัญลักษณ์ I หมายถึง การตรวจสอบว่า ขนาด รูปร่าง สีตรงตามที่กำหนดหรือไม่
11. การประกอบ (Assemble) สัญลักษณ์ A หมายถึง การวางสิ่งของชิ้นหนึ่งลงบนหรือในสิ่งของอีกชิ้น
12. การแยก (Disassemble) สัญลักษณ์ DA หมายถึง การแยกหรือแกะสิ่งของชิ้นหนึ่งออกจากอีกชิ้นหนึ่ง
13. การใช้ (Use) สัญลักษณ์ U หมายถึง การใช้เครื่องมือให้เป็นประโยชน์ตามจุดประสงค์ที่กำหนดการล่าช้าที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ (Unavoidable) สัญลักษณ์ UD หมายถึง ความล่าช้าที่เกิดขึ้น โดยพนักงานไม่สามารถควบคุมได้
14. การล่าช้าที่หลีกเลี่ยงได้ (Avoidable Delay) สัญลักษณ์ AD หมายถึง ความล่าช้าที่เกิดขึ้นโดยพนักงานสามารถควบคุมได้
15. การวางแผน (Plan) สัญลักษณ์ Pn หมายถึง การตัดสินใจการใช้สมองก่อนมีการเคลื่อนไหว
16. การพักผ่อน (Rest for Overcoming Fatigue) สัญลักษณ์ R หมายถึง การเสียเวลาเนื่องจากการพักผ่อนให้หายเหนื่อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 2.4 การศึกษาเวลา

การศึกษาเวลา (Time Study) คือเทคนิคที่นำมาใช้ในวงจรของการควบคุมการจัดการในการพัฒนาการทำงานกับปริมาณการผลิตซึ่งเกี่ยวกับการวัดผลงานซึ่งผลที่ได้จะมีหน่วยเป็นนาทีหรือวินาทีที่คนงานหนึ่งๆสามารถทำงานนั้นๆ ได้ตามวิธีการที่กำหนดให้ ( Marvin E. Mundel, David L. Danner, 1994)

### 2.4.1 ประโยชน์ของการศึกษาเวลา

1. ใช้ข้อมูลเวลาที่ได้ในการจัดตารางการทำงานและวางแผนการทำงาน
2. ใช้ในการคำนวณต้นทุนมาตรฐานและใช้ในการจัดเตรียมงบประมาณใช้ประมาณต้นทุนของผลิตภัณฑ์ล่วงหน้า ก่อนการผลิตจริงซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจด้านราคา
3. ใช้คำนวณประสิทธิภาพการใช้งานของเครื่องจักรจำนวนเครื่องจักรที่คนงานหนึ่งคนสามารถควบคุมได้
4. ใช้ในการจัดสมดุลสายการประกอบใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดค่าแรงจูงใจสำหรับแรงงานทางตรงและทางอ้อมข้อมูลเวลามาตรฐานที่ได้เป็นพื้นฐานในการควบคุมต้นทุนแรงงาน

### 2.4.2 ขั้นตอน 8 ประการในการศึกษาเวลา

1. การเลือกงานที่จะศึกษา และเลือกคนงานที่เหมาะสม
2. แบ่งงานที่จะศึกษาออกเป็นงานย่อย (Elements) พร้อมกับบันทึกรายละเอียดการทำงานอย่างสมบูรณ์
3. ทำการสังเกตและจับเวลาการทำงานแต่ละขั้นตอนของงานย่อย
4. นำข้อมูลเบื้องต้นที่ได้มาคำนวณจำนวนครั้งที่ต้องจับเวลา
5. ทำการประเมินประสิทธิภาพการทำงานของคนงาน
6. คำนวณหาเวลาปกติ (Normal Time)
7. คำนวณหาค่าเวลาเผื่อ (Allowable Time)
8. คำนวณหาเวลามาตรฐาน (Standard Time)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 2.4.3 เทคนิคในการศึกษาเวลา

โดยทั่วไปมีเทคนิคที่นิยมใช้ในการศึกษาเวลา 4 วิธีคือ

1. การจับเวลาโดยตรง (Direc Time Study) คือการศึกษาเวลาโดยการใช้เครื่องมือจับเวลาโดยตรงจากการทำงานของคนงาน

2. การใช้ข้อมูลพรีดีเทอร์มิน (Predetermined Motion-Time Systems) คือการหาเวลาล่วงหน้าโดยใช้ตารางการคำนวณมาตรฐานต่างๆ

3. การสุ่มงาน (Work Sampling) คือการศึกษาเวลาโดยอาศัย หลักการสุ่มตัวอย่างเชิงสถิติในการหาสัดส่วนของการทำงานและเวลามาตรฐาน

4. การศึกษาเวลาจากข้อมูลเวลามาตรฐานและสูตร (Standard Time Data and Formula) คือการศึกษาเวลาโดยอาศัยการเก็บข้อมูลมาทำการกำหนดเวลามาตรฐานให้แก่ละงาน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้เลือกใช้การศึกษาโดยการใช้เครื่องมือการจับเวลาโดยตรง

### 2.4.4 การจับเวลาทำงานแต่ละงานย่อย

โดยทั่วไปมีการจับเวลาที่นิยมใช้อยู่ 2 วิธีคือการจับเวลาแบบต่อเนื่อง (Continuous Timing) เป็นการจับเวลาโดยที่ไม่มีการหยุด นาฬิกาเพื่อบันทึกค่าเวลา แต่จะปล่อยให้นาฬิกาเดินจับเวลาไปเรื่อย โดยผู้บันทึกเวลาจะสังเกตเวลา ณ จุดสิ้นสุดงานย่อยนั้น ตรงกับเวลาในนาฬิกาค่าใด ก็บันทึกค่านั้นลงไป ดังนั้นการบันทึกเวลาของ งานย่อยต่างๆ จะเป็นการบันทึกเวลาที่ต่อเนื่องกัน และการจับเวลาแบบเข็มติดกลับ (Snapback Timing หรือ Repetitive Timing) เป็นการจับเวลาที่ต้องหยุดเวลาเพื่ออ่าน ค่าและตั้งกลับไป ค่าศูนย์ใหม่เพื่อจับเวลางานย่อยถัดไป ดังนั้น เวลาที่เราจับได้ จะเป็นเวลาของงานย่อยนั้นเลย ข้อเสียของวิธีการแบบนี้ คือผู้บันทึกจับเวลาต้องมีความชำนาญในการจับบันทึกค่า และตั้งค่าศูนย์ ซึ่งใช้เวลาที่ค่อนข้างรวดเร็วมากซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้การจับเวลาแบบการจับเวลาแบบต่อเนื่อง

### 2.4.5 การคำนวณเวลา

#### 2.4.5.1 เวลาปกติ (Normal Time)

เวลาที่เลือกไว้เป็นเวลาของงานย่อยที่เราเลือกมาโดยถือเป็นตัวแทนของกลุ่มเวลานี้อาจเป็นเวลาที่วัดได้หรือเวลาพื้นฐานอันใดอันหนึ่งและให้เขียนได้เป็นเวลาเลือกที่วัดได้หรือเวลาเลือกพื้นฐานสามารถคำนวณหาเวลาปกติได้จาก

$$NT = \text{Selected Time} \times \text{Rating Factor} \quad (2.2)$$

เมื่อ NT คือ เวลาปกติ  
Selected Time คือ เวลาเฉลี่ยของงานย่อย  
Rating Factor คือ ค่าอัตราความสามารถการทำงานของพนักงาน

#### 2.4.5.2 การกำหนดจำนวนวัฏจักรที่จะจับเวลา

การกำหนดจำนวนวัฏจักรที่จะบันทึกจับเวลาก็คือการหาขนาดของตัวอย่างในการบันทึกเวลา โดยทั่วไปเมื่อเราบันทึกเวลาเราจะพบว่าโอกาสที่จะบันทึกเวลาให้สามารถจับเวลาของหน่วยงานย่อยแต่ละงานให้มีค่าเวลาเดียวกันในทุกๆ วัฏจักรของงานที่จับได้เป็นเรื่องยากเนื่องจากความผิดพลาดในการจับเวลา หรือความไม่สม่ำเสมอในการทำงานของคนงานหรือเพราะมีความแปรผันด้านอื่นๆ ของงาน ดังนั้นเราจึงจำเป็นต้องเก็บบันทึกข้อมูลเวลาหลายๆ รอบหรือหลายๆ วัฏจักรจากนั้นจะเลือกใช้เวลาที่เป็นตัวแทนเวลาของงานย่อยแต่ละงานโดยจะเลือกใช้ค่าเฉลี่ย

#### 2.4.5.3 การคำนวณเวลาเพื่อ

การคำนวณขั้นพื้นฐานหาเวลาเพื่อโดยทั่วไปอยู่ในช่วงร้อยละ 5-7 ของเวลามาตรฐานเป็นเวลาที่เราเพิ่มเข้าไปในเวลปกติเพื่อให้พนักงานมีโอกาสฟื้นตัวจากสภาพเหนื่อยล้าทางกายและจิตใจขณะทำงานภายใต้สภาวะแวดล้อมอันหนึ่งและให้คนงานมีเวลาเข้าห้องน้ำทำธุระส่วนตัวได้ เวลานี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละงานซึ่งเวลาเพื่อการพักผ่อนที่คิดขึ้นก็เพื่อให้พนักงานฟื้นตัวจากความเหนื่อยล้า คำว่าเหนื่อยล้าอาจให้นิยามได้ว่าเป็นความวิตกกังวลเหนื่อยหน่ายทั้งสภาพร่างกายและจิตใจทั้งที่เกิดขึ้นจริงหรือเป็นภาพหลอนที่เกิดขึ้นในบุคคล และมีผลทำให้ความสามารถในการทำงานลดลงความเหนื่อยล้าอาจทำให้ลดลงได้โดยมีการพักผ่อนระหว่างที่ร่างกายออกแรงหรือลดอัตราการทำงานให้ช้าลงกว่าเดิม

1. เวลาปกติ (Normal Time) ที่ได้จากการคำนวณคือเวลาปกติซึ่งคนงานที่ชำนาญงานทำงานด้วยความเร็วปกติแต่การทำงานทุกอย่างไม่ใช่จะทำโดยไม่มีวันหยุดพักผ่อนหรือเกิดเหตุล่าช้าเลยดังนั้นจึงต้องมีเวลาเผื่อไว้สำหรับกรณีต่างๆ ซึ่งสมเหตุสมผลเวลาที่ยอมให้มีด้วยกัน 3 ชนิดคือ

2. เวลาเผื่อสำหรับความล่าช้า (Delay Allowances) แบ่งเป็นแบบหลีกเลี่ยงไม่ได้ (Unavoidable Delays) อาจเกิดได้ทุกขณะ เช่น เครื่องจักรเสียวัสดุเสื่อมสภาพและแบบหลีกเลี่ยงได้ (Avoidable Delays) มักเกิดจากการทำงานเช่นการปรับเครื่องจักรการทำความสะอาด หรือเปลี่ยนเครื่องมือความล่าช้าแบบนี้จะเกิดขึ้นได้น้อยมากหากมีการจัดลำดับงานที่ดีหรือนำอุปกรณ์พิเศษมาช่วยในการทำงาน

3. เวลาเผื่อสำหรับบุคคล (Personal Allowance) เกิดจากความต้องการของพนักงาน เช่นการหยุดพัก การไปห้องน้ำการดื่มน้ำโดยทั่วไปคิดให้ประมาณร้อยละ 2-5 ต่อการทำงาน 8 ชั่วโมง แต่ในงานค่อนข้างหนัก หรืองานในที่ร้อนอาจเพิ่มให้มากกว่าร้อยละ 5 ได้

4. เวลาเผื่อสำหรับความเมื่อยล้า (Fatigue Allowance) เมื่อพนักงานทำงานหนักหรือภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีความร้อนสูงความชื้นฝุ่นละออง และเสียงอีกทีก็ต่างๆจะทำให้พนักงานเกิดความเครียด

ร่างกายเกิดความเมื่อยล้าและต้องการพักผ่อนให้ร่างกายกลับคืนสู่สภาพปกติ ดังนั้น จึงต้องมีเวลาลดหย่อน เนื่องจากความเมื่อยล้า เวลาลดหย่อนประเภทนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของงานความแข็งแรงของพนักงาน ระยะเวลาในการทำงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

#### 2.4.5.4 เวลามาตรฐาน (Standard Time)

เวลามาตรฐานเป็นเวลาทั้งหมดที่ขึ้นงานนั้น ควรจะเสร็จโดยการทำงานอย่างมาตรฐานหลังจาก ทราบค่าเวลาปกติ และเวลาลดหย่อนแล้วสามารถคำนวณหาค่าเวลาของการทำงานมาตรฐานได้โดย

$$STD = NT (1 + A) \quad (2.3)$$

เมื่อ STD คือ เวลามาตรฐาน  
 NT คือ เวลาปกติ  
 A คือ เวลาเพื่อ อยู่ในรูปร้อยละของเวลาปกติ

การกำหนดหาเวลามาตรฐานจากค่าเวลาปกติปรับค่าเวลาเพื่อทำได้ 2 วิธีดังนี้

$$\text{เวลามาตรฐาน} = \text{เวลาปกติ} + (\text{เวลาปกติ} \times \text{ร้อยละเวลาเพื่อ}) \quad (2.4)$$

$$\text{เวลามาตรฐาน} = \text{เวลาปกติ} \times \frac{100}{100 - \text{ร้อยละเวลาเพื่อ}} \quad (2.5)$$

#### 2.4.6 การเลือกคนงานที่เหมาะสม

การเลือกคนงานนั้นควรเลือกคนงานที่เหมาะสม (Qualified Workers) ซึ่งการเลือกต้องแยกความแตกต่างของตัวแทนคนงาน (Representative Workers) และคนงานที่เหมาะสมก่อนตัวแทนคนงาน หมายถึงคนงานซึ่งมีความชำนาญและความสามารถในการทำงานอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยของกลุ่มแต่อาจไม่ใช่คนงานที่เหมาะสมก็ได้คนงานที่เหมาะสมคือคนงานที่มีการศึกษาเฉลี่ยฉลาดมีสภาพร่างกายที่แข็งแรงมีความสามารถความชำนาญและทักษะในการทำงานขึ้นนั้น ให้เสร็จตามปริมาณ และคุณภาพที่กำหนดระดับความเร็วในการทำงานควรอยู่ในระดับเฉลี่ยหรือสูงกว่าระดับเฉลี่ยเล็กน้อยเมื่อเลือกคนงานที่เหมาะสมแล้วต้องอธิบายเหตุผลที่ต้องจับเวลาการทำงานให้คนงานทราบ และเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายในการจับเวลา การแบ่งงานที่จะศึกษาออกเป็นงานย่อยมีหลักเกณฑ์ในการแบ่งงานที่จะศึกษา คือ

1. แยกงานที่คนงานทำงานและเครื่องจักรทำงานออกให้ชัดเจนการศึกษาเวลาเป็นการศึกษาบทบาทของคน

2. แยกงานที่เกิดประจำออกจากงานที่ทำเป็นครั้งคราวชัดเจนงานที่เกิดเป็นประจำเป็นงานที่เกิดขึ้น  
ทุกๆรอบการทำงานส่วนงานที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราวนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นทุกรอบการทำงาน

3. แยกงานที่ไม่จำเป็น และงานที่จำเป็นงานที่ไม่จำเป็นคืองานที่เกิดขึ้นจากความผิดพลาดในขณะ  
ทำงานจึงจำเป็นต้องแยกความล่าช้าออกจากการทำงานปกติ

4. เวลางานย่อยแต่ละงานควรสั้นแต่ไม่ควรสั้นเกินไปจนจับเวลาไม่ทัน เวลาของงานย่อยควรอยู่  
ระหว่าง 2.4 วินาที ถึง 40 วินาที

5. งานย่อยแต่ละงานต้องเป็นงานย่อยที่แน่นอน

## 2.4.7 การลดการสูญเสียจากกระบวนการทำงาน

### 2.4.7.1 ความหมายของการสูญเสีย

สิ่งที่ไม่ได้ทำให้เกิดมูลค่า นั่นคือการสูญเสีย (Waste) ของเสียจึงเป็นสิ่งที่ไม่ต้องการในหลายๆ  
กิจกรรม ซึ่งในอุตสาหกรรมประกอบการทั้งหลายนั้นกระบวนการผลิตของผลิตภัณฑ์ใด สิ่งที่ได้ออกมา  
นอกจากตัวผลิตภัณฑ์ที่ต้องการจริงๆ และผลิตภัณฑ์ข้างเคียงแล้ว ยังมีผลิตภัณฑ์ที่ไม่ต้องการรวมอยู่ด้วย  
เสมอ ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ต้องการส่วนมากก็จะถูกเรียกว่าของเสีย กระบวนการที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ก็ถูก  
เรียกว่าการสูญเสีย (ความหมายของการสูญเสีย (Waste), 2550)

### 2.4.7.2 ชนิดของการสูญเสีย 8 ประการ

สภาวะการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงขึ้นในโลกทุกวันนี้ ส่งผลให้ธุรกิจอุตสาหกรรมต่างๆ ต้องแสวงหา  
วิถีทางในการปรับปรุงการผลิต เพื่อลดต้นทุนและทำกำไรได้มากขึ้น ความสูญเสีย 8 ประการเป็นความ  
สูญเสียที่แฝงอยู่ในกระบวนการผลิต ซึ่งทำให้ต้นทุนการผลิตสูงเกินกว่าที่ควรจะเป็น ทำให้เกิดความล่าช้า  
ในการผลิต ผู้ปฏิบัติงานต้องเสียเวลาในการแก้ปัญหาแทนที่จะสามารถใช้ช่วงเวลานั้นในการปฏิบัติงานให้  
ได้ผลงานที่มีคุณภาพ หรือคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ความสูญเสียจากการปฏิบัติงานทั้ง 8  
ประการมีรายละเอียดดังนี้ (วิชิต อุ๋อัน, 2550)

1. ความสูญเสียเนื่องจากการผลิตมากเกินไป การผลิตสินค้าปริมาณมากเกินความต้องการการใช้  
งานในขณะนั้น หรือผลิตไว้ล่วงหน้าเป็นเวลานาน มาจากแนวความคิดเดิมที่ว่าแต่ละขั้นตอนจะต้องผลิต  
งานออกมาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้เกิดต้นทุนต่อหน่วยต่ำสุดในแต่ละครั้งโดยไม่ได้คำนึงถึงว่าจะ  
ทำให้มีงานระหว่างทำ (Work in Process, WIP) ในกระบวนการเป็นจำนวนมากและทำให้กระบวนการ  
ผลิตขาดความยืดหยุ่น

2. ความสูญเสียเนื่องจากการเก็บวัสดุคงคลัง การซื้อวัสดุคราวละมากๆ เพื่อเป็นประกันว่าจะมีวัสดุ  
สำหรับผลิตตลอดเวลา หรือเพื่อให้ได้ส่วนลดจากการสั่งซื้อ จะส่งผลให้วัสดุที่อยู่ในคลังมีปริมาณมากเกิน  
ความต้องการใช้งานอยู่เสมอ เป็นภาระในการดูแลและการจัดการ

3. ความสูญเสียเนื่องจากการขนส่ง การขนส่งเป็นกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่วัสดุ ดังนั้นจึงต้องควบคุมและลดระยะทางในการขนส่งลงให้เหลือเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

4. ความสูญเสียเนื่องจากการเคลื่อนไหว ทำางการทำงานที่ไม่เหมาะสม เช่น ต้องเอื้อมหยิบของที่อยูไกล ก้มตัวยกของหนักที่วางอยู่บนพื้น ฯลฯ ทำให้เกิดความล้าต่อร่างกายและทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงานอีกด้วย

5. ความสูญเสียเนื่องจากระบวนการผลิต เกิดจากระบวนการผลิตที่มีการทำงานซ้ำๆ กันในหลายขั้นตอน ซึ่งไม่มีความจำเป็น เพราะงานเหล่านั้นไม่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มกับผลิตภัณฑ์ รวมทั้งงานในกระบวนการผลิตที่ไม่ช่วยให้ตัวผลิตภัณฑ์เกิดความเที่ยงตรงเพิ่มขึ้นหรือคุณภาพดีขึ้น เช่น กระบวนการตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ไม่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มกับผลิตภัณฑ์ ดังนั้นกระบวนการนี้ควรรวมอยู่ในกระบวนการผลิตให้พนักงานหน้างานเป็นผู้ตรวจสอบไปพร้อมกับการทำงานหรือขณะคอยเครื่องจักรทำงาน

6. ความสูญเสียเนื่องจากการรอคอย การรอคอยเกิดจากการที่เครื่องจักร หรือพนักงานหยุดการทำงานเพราะต้องรอคอยบางปัจจัยที่จำเป็นต่อการผลิตเช่น การรอวัตถุดิบ การรอคอยเนื่องจากเครื่องจักรขัดข้อง การรอคอยเนื่องจากระบวนการผลิตไม่สมดุล การรอคอยเนื่องจากการเปลี่ยนการผลิต เป็นต้น

7. ความสูญเสียเนื่องจากการผลิตของเสีย เมื่อของเสียถูกผลิตออกมา ของเสียเหล่านี้อาจถูกนำไปแก้ไขใหม่ให้ได้คุณสมบัติตามที่ลูกค้าต้องการ หรือถูกนำไปกำจัดทิ้ง ดังนั้นจึงทำให้มีการสูญเสียเนื่องจากการผลิตของเสียขึ้น

8. ความสูญเสียเนื่องจากการใช้ประโยชน์ของบุคลากรต่ำกว่าที่จะเป็นประโยชน์ของบุคลากรนั้น รวมถึงจิตใจสำนึก ความคิดสร้างสรรค์ ศักยภาพทางด้านร่างกายและความสามารถด้านอื่น ๆ

## 2.5 แผนภูมิกระบวนการไหล

แผนภูมิกระบวนการไหล (Flow Process Chart) จะแสดงแผนผังของสถานที่ทำงาน และตำแหน่งของเครื่องจักรที่เกี่ยวข้องทั้งหมดแล้วเขียนเส้นทางการเคลื่อนที่ของสิ่งที่ทำการส่งจะกำหนดสเกลหรือไม่ก็ได้ แผนภูมิกระบวนการไหลแบ่งตามชนิดของสิ่งที่ส่งเกิดออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. แผนภูมิกระบวนการไหลของคน (Man Type) แสดงการเคลื่อนที่ของคนในการทำงาน
2. แผนภูมิกระบวนการไหลของวัสดุ (Material Type) แสดงการเคลื่อนที่ของวัสดุหรือวัตถุดิบในการผลิต

### 2.5.1 การเขียนแผนภูมิกระบวนการผลิตและแผนภูมิกระบวนการไหล 6 ขั้นตอน

1. เลือกกิจกรรมที่ต้องการศึกษาโดยกำหนดว่าต้องการศึกษากระบวนการของคนหรือวัสดุ
2. กำหนดจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของกระบวนการผลิตที่จะศึกษาโดยจะต้องครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดที่ต้องการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เขียนแผนภูมิกระบวนการผลิต

4. แสดงผลของกิจกรรม คือ จำนวนขั้นตอนปฏิบัติงาน จำนวนขั้นตอนการขนส่งจำนวนครั้งของการลำช้า จำนวนครั้งที่ทำการตรวจสอบ จำนวนครั้งในการพักและระยะทางการขนส่งไว้ในตารางสรุป

5. เขียนผังการไหลของกระบวนการการผลิตแสดงสถานีงานที่ตั้งของเครื่องจักรและเครื่องมือ

6. แสดงทิศทางการไหลของกระบวนการผลิตโดยใช้หัวลูกศรชี้

## 2.5.2 ประโยชน์ของแผนภูมิกระบวนการผลิตและแผนภูมิกระบวนการไหล

1. ช่วยให้เห็นภาพของขั้นตอนการปฏิบัติงานได้ชัดเจน

2. ส่งผลให้สามารถปรับปรุงวิธีการทำงานได้ง่ายขึ้น

3. การขจัดงานบางอย่างที่ไม่จำเป็น โดยรวมขั้นตอนการทำงานบางขั้นตอนเข้าด้วยกันได้

4. ลดการลำช้าส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง

## 2.6 แผนภูมิคน - เครื่องจักร

แผนภูมิคน - เครื่องจักร (Man-Machine Chart) แสดงถึงความสัมพันธ์ของการทำงานของคนและเครื่องจักรในหนึ่งรอบการทำงาน (Cycle Time) ข้อมูลที่ได้จากแผนภูมิคน และเครื่องจักรสามารถนำมาตัดสินใจในการจัดการ และมอบหมายปริมาณงานที่เหมาะสมให้แก่คนงานเพื่อลดเวลาว่างของทั้งคนและเครื่องจักรทำให้สมดุลในวงจรการทำงานดีขึ้น และประสิทธิภาพการทำงานของคน และเครื่องจักรเพิ่มขึ้นการทำงานของคน และเครื่องจักรมีการกำหนดวิธีการดังนี้

1. เวลาทำงาน (Productive Time) เป็นเวลาที่คนหรือเครื่องจักรทำงานที่ทำให้เกิดผลผลิต

2. เวลาว่าง (Idle Time) เป็นเวลาที่หยุดทำงานทั้งเครื่องจักร และคนเป็นเวลาที่ไม่เกิดงาน

3. เวลาการนำงานเข้าออกจากเครื่อง (Loading/Unloading Time)

4. การหาประสิทธิภาพการทำงาน (Utilization)

$$\text{การหาประสิทธิภาพการทำงาน} = \frac{\text{เวลาจริงในรอบการทำงาน}}{\text{เวลารอบการทำงาน}} \times 100\% \quad (2.6)$$

## บทที่ 3

### วิธีดำเนินงานวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึง การศึกษาข้อมูลทั่วไปของกระบวนการผลิตอาหาร ได้ทำการศึกษาขั้นตอนการทำงานและสภาพปัญหาปัจจุบันของกระบวนการผลิตในสายการผลิต โดยทำการวิเคราะห์และปรับปรุงการทำงานเพื่อลดความสูญเสียของกระบวนการผลิตอาหาร ประเภทขนมขบเคี้ยว โดยมุ่งเน้นที่จะทำการวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้จัดทำได้แบ่งหัวข้อการทำงานในบทนี้เป็นหัวข้อหลักได้ดังนี้

1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันของสายการผลิต
2. การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
3. การกำหนดแนวทางการปรับปรุงและวิธีการทำงานให้เป็นมาตรฐาน
4. การดำเนินการแก้ไขลักษณะข้อพร่อง
5. การวัดผลและประเมินผล

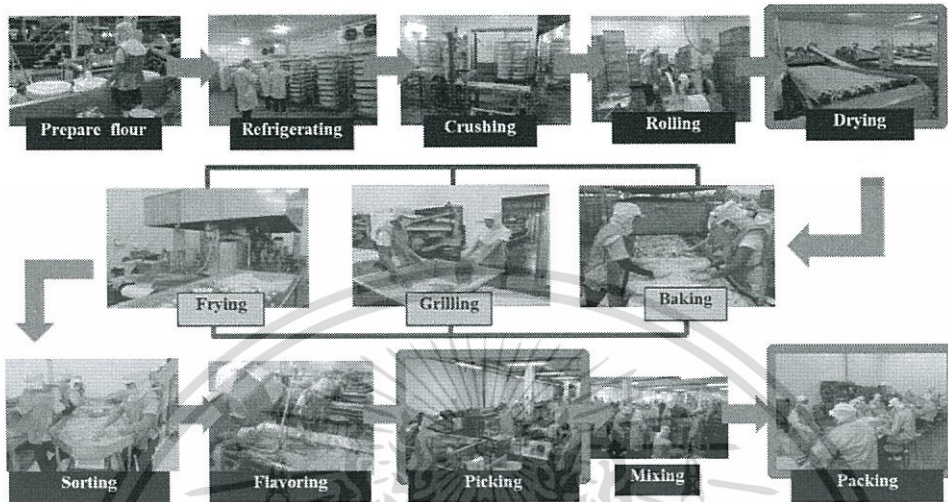
#### 3.1 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันของสายการผลิต

การวิเคราะห์และปรับปรุงวิธีการทำงานของพนักงาน จำเป็นที่จะต้องทำการเก็บข้อมูลในส่วนของวิธีการทำงานและขั้นตอนในการทำงานของพนักงานเพื่อให้พนักงานทำงานได้ง่ายและไม่ให้ผลิตรองเสีย ในขณะที่ปฏิบัติงาน โดยจะเป็นอีกทางที่จะทำให้ศึกษาการลดของเสียหรือข้อบกพร่องในการผลิตเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การใช้แผนภูมิกระบวนการผลิตเพื่อเป็นเครื่องมือในการบันทึกกระบวนการผลิตโดยรวมของโรงงานผลิตอาหารกรณีศึกษาอย่างกะทัดรัด เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลและมองเห็นภาพรวมแยกขั้นตอนของกระบวนการผลิตไว้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย โดยเริ่มจากการเตรียมวัตถุดิบหลัก (Prepare Flour) คือ แป้งที่ทำจากข้าวเหนียว ทำการแช่แป้ง (Refrigerator) ที่งัว 2 คีน กดแป้ง (Crushing) ออกจากแม่แบบ จากนั้นทำการรีด-ตัดแป้ง (Rolling) เป็นแผ่นบางๆและเป็นชิ้นๆตามรูปแบบต่างๆของผลิตภัณฑ์ ตากแห้ง (Drying) ตากแผ่นแป้งที่ผ่านการตัดแล้ว โดยแบ่งตากเป็นสองรอบ รอบแรก จะทำการตากจนกระทั่งค่าความชื้นเหลือร้อยละ 30 และการตากรอบที่สองจะเหลือเพียงร้อยละ 25 จากนั้นนำแป้งที่ผ่านตากแล้ว ไปอบ (Baking) – ย่าง (Frying) – ทอด (Grilling) ตามแต่ละผลิตภัณฑ์ คัดแยก (Sorting) ขนมที่แตกหักออกปรุงรส (Flavoring) อบแห้งอีกครั้ง คัดแยกหลังปรุงรส (Picking) อีก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครั้งเพื่อแยกขนมที่แตกหักหรือไหม้ออก ผสมขนม (Mixing) ตามรายการสั่งซื้อของลูกค้า บรรจุ-ค้าปลีก (Pack and Retail) บรรจุขนมลงบรรจุภัณฑ์เพื่อส่งออกไปยังลูกค้าต่อไป



รูปที่ 3.1 แผนภูมิแสดงกระบวนการผลิตในโรงงาน

จากการประชุมระดมสมอง (Brainstome) เพื่อวิเคราะห์และกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยใช้เครื่องมือควบคุมคุณภาพ (QC Tools) ทางคณะผู้จัดทำได้กำหนดแนวทางการปรับปรุงทั้งหมด ออกเป็น 3 สายการผลิต ดังนี้



รูปที่ 3.2 การประชุมระดมสมอง

การทำโครงการวิจัยในครั้งนี้จะศึกษาข้อมูลของสายการผลิต 3 สายการผลิต

1. สายการผลิตตากแห้ง (Dry off)
2. สายการผลิตคัดแยกหลังปรุงรส (Picking)
3. สายการผลิตบรรจุ-ค้าปลีก (Pack and Retail)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อภาา18ษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากสายการผลิตดังกล่าว สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

### 3.1.1 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันของสายการผลิตตากแห้ง

สายการผลิตตากแห้ง (Dry Off) เป็นขั้นตอนการตากแผ่นแป้งที่มาจากกระบวนการตัด จะใช้เครื่องจักรให้ความร้อนในการตาก โดยขนมแต่ละชนิดจะทำการตากอย่างน้อย 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 ใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง ส่วนในครั้งที่ 2 ใช้เวลาประมาณ 30 นาที โดยมีเครื่องจักรทั้งหมด 27 เครื่อง สามารถแบ่งหน้าที่ของพนักงานออกเป็น การเข็นกล่องแผ่นแป้งมาจากกระบวนการตัด การยกกล่องขนมเทลงบนเครื่องจักร การตั้งค่าเครื่องจักร ยกขนมลงจากเครื่องจักร และเข็นไปส่งที่กระบวนการถัดไป มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แผนผังของเครื่องจักร (Layout) ประกอบด้วย เครื่องตากแห้งทั้งหมด 27 เครื่อง เครื่องร้อนแป้ง 1 เครื่อง เครื่องวัดเปอร์เซ็นต์ความชื้น 2 เครื่อง เครื่องชั่งน้ำหนัก 2 เครื่อง ตราซัง 1 เครื่อง โตะทำเอกสาร 1 โตะ และตรงกลางจะมีกล่องขนมที่ผ่านการตากครั้งที่ 1



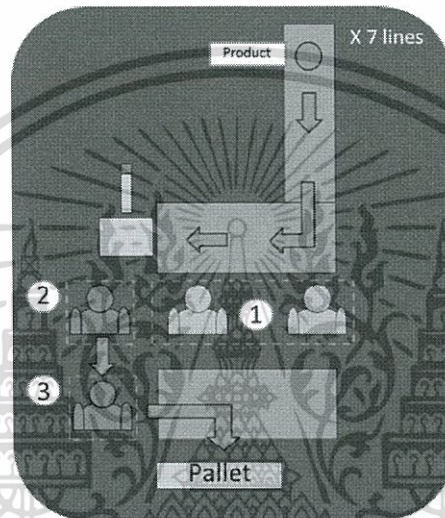
รูปที่ 3.3 แผนผังของเครื่องจักรในสายการผลิตตากแห้ง

2. หน้าที่การทำงานและจำนวนพนักงานในสายการผลิตในสายการผลิตตากแห้ง มีดังนี้ ตรวจสอบเอกสาร วัดเปอร์เซ็นต์ความชื้น เทลงบนเครื่องจักร ร้อนแป้ง เข็นไปส่งที่กระบวนการถัดไป โดยในช่วงกะแรก 7.00-10.30น. เป็นการลงขนมถึงสี่เหลี่ยม (การตากครั้งที่ 2) และ ช่วงกะที่สอง 10.30-16.00 น. จะเป็นการลงขนมถึงสี่เหลี่ยม (การตากครั้งที่ 1) สามารถแบ่งเวลาพักของพนักงานได้ดังนี้

ช่วงแรก 10.30-11.30 น.	จำนวนพนักงาน 7 คน
ช่วงที่สอง 11.30-12.30 น.	จำนวนพนักงาน 9 คน
ช่วงที่สาม 12.30-13.30 น.	จำนวนพนักงาน 12 คน

### 3.1.2 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันของสายการผลิตคัดแยกหลังปรงูรสร

สายการผลิตคัดแยกหลังปรงูรสร (Picking) หลังจากขนมผ่านกระบวนการอบปรงูรสรเป็นที่เรียบร้อยแล้ว กระบวนการถัดไปที่สำคัญคือการคัดแยกขนมที่แตกหัก หรือไหม้ ออก เพื่อนำไปบรรจุลงบรรจุภัณฑ์ต่อไป โดยมีรายละเอียดเป็นดังนี้ สถานีงานคัดแยกหลังปรงูรสรมีเครื่องจักรทั้งหมด 7 เครื่อง มีพนักงานทั้งหมด 4 คนต่อเครื่อง แบ่งเป็นพนักงานตรวจสอบหน้าเครื่องจำนวน 2 คนและพนักงานใส่ถุงมัดถุงและชั่งน้ำหนักจำนวน 2 คน ดังรูป



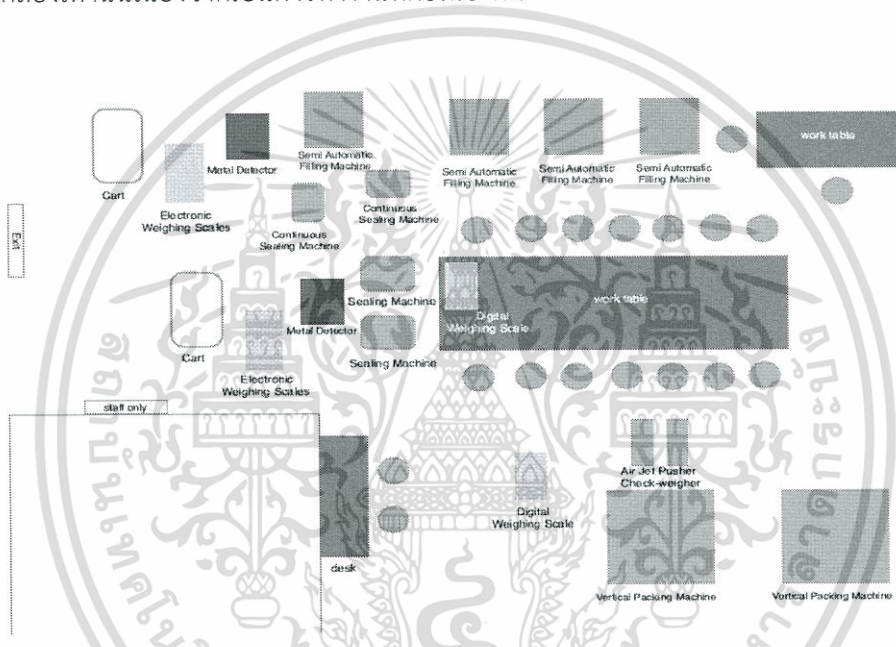
รูปที่ 3.4 ลักษณะการทำงานของพนักงานในสายการผลิตคัดแยกหลังปรงูรสร

### 3.1.3 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันของสายการผลิตบรรจุ-ค้าปลีก

สายการผลิตบรรจุ-ค้าปลีก (Pack and Retail) กระบวนการบรรจุเป็นขั้นตอนการบรรจุขนมลงในบรรจุภัณฑ์และบรรจุลงกล่องเพื่อเตรียมส่งให้กับลูกค้า ในกระบวนการนี้มีความซับซ้อนมาก เนื่องจากมีชนิดของขนมที่หลากหลาย แต่ละชนิดมีขั้นตอนวิธีการบรรจุที่แตกต่างกัน การจัดไลน์การผลิตจึงต้องเปลี่ยนไปตามผลิตภัณฑ์ชนิดนั้นๆด้วย โดยทางผู้จัดทำได้ทำการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ ศึกษาขนมเพียงสามชนิดหลักๆที่มีปริมาณการผลิตสูงสุด ดังจะแสดงรายละเอียดในหัวข้อ 3.2.3

### 3.1.3.1 ลักษณะการทำงานของกระบวนการบรรจุขนมผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1

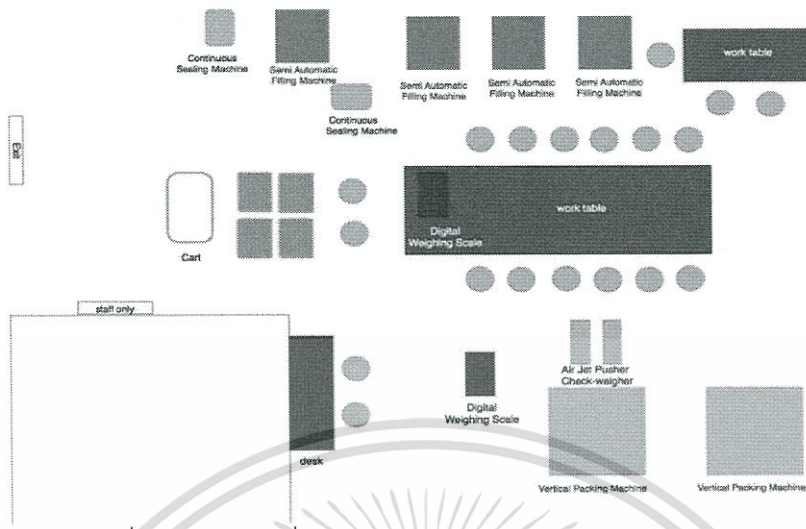
ลักษณะการทำงานของกระบวนการบรรจุขนมผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1 เริ่มจากขนมถูกบรรจุลงถุงขนาดเล็กโดยเครื่องบรรจุขนมแนวตั้ง (Vertical Packing Machine) จากนั้นพนักงานจะทำการคัดขนมที่ผ่านการตรวจน้ำหนักโดยเครื่องตรวจจับโลหะแบบสายพาน (Air Jet Pusher) ลงในถุงพลาสติก จากนั้นจึงเคลื่อนย้ายขนมมาเทขนมลงบนโต๊ะ เพื่อทำการบรรจุถุงขนมใหญ่ ทั้งนี้การนำสินค้าไปบรรจุจะเป็นไปตามคำสั่งซื้อของลูกค้า (Make to Order) จากนั้นพนักงานทำการชั่งน้ำหนัก ซิลปากถุง ตรวจโลหะ บรรจุลงกล่อง และนำเทปใสปิดกล่อง แต่ทางผู้จัดทำจะศึกษาเพียงกระบวนการเทขนมลงบนโต๊ะจนถึงการนำเทปใสปิดกล่องเท่านั้นเนื่องจากเป็นการทำงานที่ต่อเนื่องกัน



รูปที่ 3.5 ผังของเครื่องจักรในสายการผลิตบรรจุ-ค้าปลีกของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1

### 3.1.3.2 ลักษณะการทำงานของกระบวนการบรรจุขนมผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2

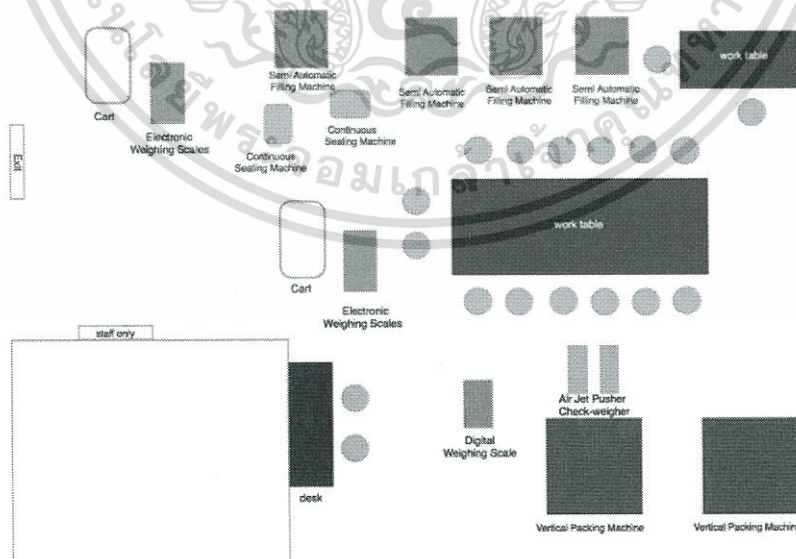
ลักษณะการทำงานของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2 เริ่มจากขนมถูกบรรจุลงถุงขนาดเล็กโดยเครื่องบรรจุขนมแนวตั้ง จากนั้นพนักงานจะทำการคัดขนมที่ผ่านการตรวจน้ำหนักโดยเครื่องตรวจจับโลหะแบบสายพานลงในถุงพลาสติก จากนั้นจึงเคลื่อนย้ายขนมมาเทขนมลงบนโต๊ะ เพื่อทำการบรรจุ ทั้งนี้การนำสินค้าไปบรรจุจะเป็นไปตามคำสั่งซื้อของลูกค้า เช่นเดียวกับสินค้าชนิดแรก จากนั้นพนักงานทำการ บรรจุลงกล่องขนาดเล็ก บรรจุลงกล่องขนาดใหญ่อีกครั้ง และนำเทปใสปิดกล่อง ซึ่งจะเห็นได้ว่าพนักงานมีการทำงานที่แตกต่างกันไปตามชนิดของผลิตภัณฑ์



รูปที่ 3.6 ผังของเครื่องจักรในสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปัสติกของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2

### 3.1.3.3 ลักษณะการทำงานของกระบวนการบรรจุขนมผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3

ลักษณะการทำงานของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3 เริ่มจากขนมถูกบรรจุลงถุงขนาดเล็กโดยเครื่องบรรจุขนมแนวตั้ง จากนั้นพนักงานจะทำการคัดขนมที่ผ่านการตรวจน้ำหนักโดยเครื่องตรวจจับโลหะแบบสายพานลงในถุงพลาสติก ไว้จำนวน 27 ถุง จากนั้นจึงเคลื่อนย้ายขนมมาเทจนมลงบนโต๊ะ เพื่อเตรียมทำการบรรจุลงกล่องเมื่อมีการสั่งผลิต จากนั้นทำการบรรจุโดยเริ่มจากพนักงานแต่ละคนจะเตรียมกล่องและถุงขนมไว้ก่อนทำการบรรจุลงกล่อง หลังจากนั้นพนักงานจึงจะทำการบรรจุลงขนมลงในกล่องทั้งหมด 5 ถุง ทำการติดเทปใสกล่องและชั่งน้ำหนักก่อนนำขึ้นรถเข็น



รูปที่ 3.7 ผังของเครื่องจักรในสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปัสติกของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3

### 3.2 การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

การทราบถึงปัญหาของโรงงาน จะช่วยให้การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นจึงต้องค้นหาประเด็นการปรับปรุงโดยใช้ข้อมูลของโรงงาน จากการศึกษาการเคลื่อนไหว (Motion Study) และการศึกษาเวลา (Time Study) นอกจากนี้ยังมีการใช้แผนภูมิกระบวนการไหล (Flow Process Chart) และแผนภูมิคนและเครื่องจักร (Man-Machine Chart) เข้ามาใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัญหาของกระบวนการผลิต ดังนี้

#### 3.2.1 การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสายการผลิตตกค้าง

การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสายการผลิตตกค้าง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดของการทำงาน ดังนี้

1. พยากรณ์ยอดขายจากข้อมูลการสั่งผลิตในอดีตย้อนหลังไป 2 เดือน ตั้งแต่เดือนสิงหาคม-กันยายน

**รายงานการผลิตหน่วยงาน ( Production Report )**

ลำดับ Order	รหัส Code	Div. Base Costing		Div. Prod. Costing		หน่วย Unit	ชนิด Type	Div. Prod. Costing 2		หน่วย Unit	ชนิด Type	Div. Prod. Costing 3		หน่วย Unit	ชนิด Type	วันที่ Date	ชื่อ Name	
		จำนวน Qty	ราคา Price	จำนวน Qty	ราคา Price			จำนวน Qty	ราคา Price			จำนวน Qty	ราคา Price					
1	2-191	5	1155	5	2775			5	1155			5	1155					
2	2-21	5	1500	5	1400			5	1500			5	1500					
3	3-165	10	2930	10	2930			10	2930			10	2930					
4	4-335	5	2775	5	1500			5	1500			5	1500					
5	4-335	5	1100	5	1100			5	1100			5	1100					
6	4-335	5	1000	5	1000			5	1000			5	1000					
7	4-335	5	1700	5	1700			5	1700			5	1700					
8	4-335	1	500	1	960			1	500			1	500					
9	4-335	1	100	1	100			1	100			1	100					
10	4-335	1	100	1	100			1	100			1	100					
11	4-335	1	100	1	100			1	100			1	100					
12	4-335	1	100	1	100			1	100			1	100					
13	4-335	15	4,950	15	5550			15	4,950			15	4,950					
14																		
15																		
16																		
17																		
18																		
รวมยอด			15,091		15,250			รวมยอด	15,091			รวมยอด	15,091					
Total Volume (Ordering Qty)			15,091	Total Volume (Production Qty)				Total Volume (Ordering Qty)	15,091	Total Volume (Production Qty)				Total Volume (Ordering Qty)				
จำนวนพนักงาน		30	คน		เวลาทั้งหมด	00	ชั่วโมง	บุคลากร	11,000	คน		เวลาทั้งหมด	00	ชั่วโมง	บุคลากร	11,000	คน	

รูปที่ 3.8 ข้อมูลการสั่งผลิตในอดีตย้อนหลังไป 2 เดือน ตั้งแต่เดือนสิงหาคม-กันยายน

2. การผลิตหลัก (Main Production) จะถูกแยกออกจากกระบวนการผลิตตรง เพื่อมุ่งเน้นปรับปรุงที่การผลิตหลักก่อน เนื่องจากเป็นจากสายการผลิตมีชนิดของสินค้า เป็นจำนวนมากและมีความหลากหลายตามการสั่งซื้อของลูกค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 3. ความถี่ของการสั่งผลิตจากใบสั่งงานตัดตากแห้งก่อนหน้า (รีดและตัดแบ่ง)

**ใบสั่งงานตัด-ตากแห้ง-อบ-ย่าง-ทอด (Tag Sheet Cut-Dry-Long Oven-Roast-Fry)**

๑. วันที่ (Date) ๙/๙/๕๐ หมายเลขใบ (C/N) ๙ ขวด (Content) Mercon ภาชนะ (Date Loading) \_\_\_\_\_  
 ๒. วันที่ (Date) ๙/๙/๕๐ หมายเลข (Product No.) ๙-๙ เครื่อง (Machine) PL ๐๓ CT ๐๓ CM \_\_\_\_\_  
 ผู้ใช้งาน (Operator) ๙๙๙ มีใบ (Machine) ๙-๙ (Day) จำนวนใบ (Machine) ๙๙๙ น้ำหนักใบ (Cutting Weight) ๙๙๙ กก. (kg) เวลาเริ่ม (Start) ๙:๙๐ น. เวลาจบ (Stop) ๙:๙๐ น.

๓. ผลิต (Dry 1) วันที่ (Date) ๙/๙/๕๐

เครื่องจักร (Machine No.)	เวลาเริ่ม (Start)	เวลาจบ (Operate)	% MC	ผู้รับ QC Line	เวลาปิดไอน้ำ (Steam Stop)	เวลาหยุด (Stop)	น้ำหนักของแห้ง (Dry Weight) (กก.)	ผู้ใช้งาน (Operator)	หมายเหตุ (Remarks)
1๙	๙:๒๐	๙:๕๐	๙๙	๙๙	๙:๕๐	๙:๕๐	๙๙๙	๙๙๙	

๔. ผลิต (Dry 2) วันที่ (Date) ๙/๙/๕๐

เครื่องจักร (Machine No.)	เวลาเริ่ม (Start)	เวลาจบ (Operate)	% MC	ผู้รับ QC Line	เวลาปิดไอน้ำ (Steam Stop)	เวลาหยุด (Stop)	น้ำหนักของแห้ง (Dry Weight) (กก.)	ผู้ใช้งาน (Operator)	หมายเหตุ (Remarks)
๐๕	๙:๕๐	๙:๕๐	๙๙	๙๙	๙:๕๐	๙:๕๐	๙๙๙	๙๙๙	

๕. ผลิต (Dry 3) วันที่ (Date) \_\_\_\_\_

เครื่องจักร (Machine No.)	เวลาเริ่ม (Start)	เวลาจบ (Operate)	% MC	ผู้รับ QC Line	เวลาปิดไอน้ำ (Steam Stop)	เวลาหยุด (Stop)	น้ำหนักของแห้ง (Dry Weight) (กก.)	ผู้ใช้งาน (Operator)	หมายเหตุ (Remarks)

๖. ผลิต (Scalping) วันที่ (Date) \_\_\_\_\_ เวลาเริ่ม (Start) \_\_\_\_\_ น. เวลาจบ (Stop) \_\_\_\_\_ น.

๗.  อบ (Long Oven)  ย่าง (Roast)  ทอด (Fry)  สไลด์ (Slicer) วันที่ (Date) \_\_\_\_\_

วันที่ (Date)	เครื่องจักร (Machine No.)	น้ำหนักของแห้ง (Dry Weight) (กก.)	% MC	ผู้รับ QC Line	เวลาเริ่ม (Start)	เวลาจบ (Stop)	น้ำหนักของแห้ง (Dry Weight) (กก.)	ผู้ใช้งาน (Operator)	หมายเหตุ (Remarks)
๙/๙/๕๐	๙-๙	๙๙๙	๙๙	๙๙	๙:๕๐	๙:๕๐	๙๙๙	๙๙๙	

หมายเหตุ (Remarks) \_\_\_\_\_

(Remarks case starch in production prematurely) อนุมัติ (Approval) \_\_\_\_\_

รุ่น (Rev.) ๙/๙/๕๐ Revision No. ๙

รูปที่ 3.9 ใบสั่งงานตัด-ตากแห้ง-อบ-ย่าง-ทอด

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลของการทำงาน เพื่อวิเคราะห์ความสูญเสียที่เกิดขึ้นในกระบวนการเนื่องจากการว่างงานของพนักงาน โดยวิเคราะห์ขั้นตอนการทำงานของพนักงาน วิเคราะห์การเคลื่อนไหวในการทำงานและการจับเวลาการทำงานในแต่ละขั้นตอนการตากแห้ง โดยใช้การวิเคราะห์จากแผนภูมิกระบวนการไหล (Flow Process Chart) ดังแสดงในรูปที่ 3.10 เพื่อให้เห็นขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจนและใช้วางแผนการทำงาน โดยสัญลักษณ์แสดงถึงการทำงานลักษณะต่างๆ เชื่อมต่อกัน ซึ่งพบว่าการทำงานกับเครื่องจักร 1 เครื่องจะต้องใช้พนักงานเป็นคู่ เพื่อช่วยกันยกถังขนมเทลงเครื่องจักร โดยพนักงานคนที่ 1 จะเป็นคนทำงานเป็นหลัก และมีพนักงานคนที่ 2 เป็นคนช่วยประคองและออกแรงยกให้กับพนักงานคนที่ 1 เพราะถังขนมแต่ละถังมีน้ำหนักประมาณ 20-25 กิโลกรัม จึงไม่สามารถยกเพียงคนเดียวได้ และเมื่อมีพนักงานว่างงาน 1 คนแล้ว จะต้องรอพนักงานอีก 1 คน เพื่อทำงานเป็นคู่ ทำให้เกิดการว่างงานและรอกันกัน จึงทำให้การทำงานล่าช้าออกไป

เพื่อทำการออกแบบ และดำเนินการปรับปรุงขั้นตอนการทำงาน ทางคณะผู้จัดทำจึงได้ทำการค้นหาจำนวนเครื่องจักรที่เหมาะสมสำหรับพนักงานผู้ควบคุม

เมื่อ

- a คือ เวลาของการทำงานที่เกิดพร้อมกัน (Concurrent Activity Time)
- b คือ เวลาทำงานอิสระของคนงาน (Independent Operator Activity Time)
- t คือ เวลาทำงานอิสระของเครื่องจักร (Independent Machine Activity Time)

ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

$$N_{\text{Dry1}} = \frac{(854+11367)}{(854+380)} = 9.9035 = 10 \text{ เครื่อง}$$

$$N_{\text{Dry2}} = \frac{(857+2929)}{(857+262)} = 3.3834 = 3 \text{ เครื่อง}$$

จากการคำนวณ เพื่อหาจำนวนเครื่องจักรที่พนักงาน 1 คนสามารถควบคุมได้ ในที่นี้หมายถึงพนักงาน 1 คู่ หรือ 2 คน โดยใช้หลักการจัดลำดับในการควบคุมเครื่องจักรเพื่อให้เกิดช่วงคาบเกี่ยว (Machine Interference) ที่น้อยที่สุด ซึ่งช่วงคาบเกี่ยวนี้มีผลจะทำให้เกิดการว่างงานของพนักงาน หรือการว่างงานของเครื่องจักร เมื่อพิจารณาให้คนและเครื่องจักรทำงานร่วมกันตลอดเวลา หรือเป็นการทำงานที่เกิดขึ้นพร้อมกัน (Synchronous Servicing) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการตากครั้งที่ 1 จำนวนเครื่องจักรที่พนักงาน 2 คนสามารถควบคุมได้ คือ 10 เครื่อง แต่เนื่องจากคำสั่งซื้อของลูกค้าในแต่ละล็อตการผลิตมีจำกัด และทางผู้บริหารองค์กรต้องการให้มีการปรับปรุงตามหน้างานจริง จึงปรับเพิ่มเป็น 2 คนต่อ 7 เครื่องเท่านั้น และการตากครั้งที่ 2 จำนวนเครื่องที่พนักงาน 2 คนสามารถควบคุมได้ คือ 4 เครื่อง



Flow Process Chart		Worker					2person			
Product No. Dry off										
Subject Charted	Activity			Present			Proposed			
	Operation	○				21				
Activity: การตากแห้งครั้งที่ 1,2	Transport	⇒				5				
	Delay	▷				2				
	Inspection	□				0				
	Storage	▽				1				
Method: <u>Present</u> Proposed		Distance (m)								
Location: Dry off Product H-256,H-02(AVG)		Time (work-sec)								
Operative(s)		Cost 300บาท/วัน (8hr)								
Charted by:Thanyalak,Chutakan		Labour								
Approve by:		Material								
		Total								
Description	Qty (boxes)	Dist (m)	Time (sec)	Symbol					Remark	
				○	⇒	▷	□	▽		
1.พนักงานเช็กล่องขนมเข้ามาจากคัต			120		⇒					เข้ามาจากแผนกคัต
2.Set up เครื่องจักร			8	○						ปรับสายพาน
3.จดบันทึกเวลาที่เอาขนมเข้า			47	○						
4.เทขนมลงบนเครื่องจักร	21		421	○						
ยกกล่อง			(6)							เฉลี่ยต่อกล่อง
เท			(9)							เฉลี่ยต่อกล่อง
นำกล่องออกไปวางเรียง			(6)							เฉลี่ยต่อกล่อง
เก็บ			(5)							เฉลี่ยต่อกล่อง
5.กวาดพื้น			69	○						
6.พนักงานเช็กล่องขนมไปคืนคัต			100		⇒					
7.รอเครื่องจักรทำงาน			11579			▷				ความชื้น 25%
8.จดบันทึกเวลาที่เอาขนมออก			48	○						
9.เอารางเหล็กมาวาง			15	○						
10.เอากล่องเหล็กมารอง2กล่อง			8	○						
11.Set up เครื่องจักรให้สายพานเคลื่อนที่กลับ			15	○						ปรับสายพานเคลื่อนที่กลับ
12.นำขนมออกจากเครื่องจักร	13		409	○						
รอขนมไหลลงกล่อง			40							เฉลี่ยต่อกล่อง
ยกกล่องออก			4							เฉลี่ยต่อกล่อง
นำกล่องไปวาง			4							เฉลี่ยต่อกล่อง
ยกกล่องเข้ามา			6							เฉลี่ยต่อกล่อง
13.ปิดฝา	4		21	○						
14.พนักงานเช็กล่องออกไปเก็บรอDryรวม2			18		⇒					ตรงกลางstage
15.จัดเก็บทิ้งไว้ 1 คืน			5400					▽		
16.พนักงานเช็กล่องขนมเข้ามา			34		⇒					
17.เปิดฝากล่อง	4		23	○						
18.Set up เครื่องจักร			17	○						ปรับสายพาน
19.จดบันทึกเวลาที่เอาขนมเข้า			44	○						
20.เทขนมลงบนเครื่องจักร	10		443	○						
ยกกล่องขึ้นมา			7							เฉลี่ยต่อกล่อง
เท			5							เฉลี่ยต่อกล่อง
เก็บ			11							เฉลี่ยต่อกล่อง
นำกล่องออกไปวางเรียง			6							เฉลี่ยต่อกล่อง
21.กวาดพื้น			38	○						
22.รอเครื่องจักรทำงาน			2347			▷				ความชื้น 20%
23.จดบันทึกเวลาที่เอาขนมออก			38	○						
24.เอารางมารองกล่อง			8	○						
25.นำกล่องมาวางบนราง			6	○						
26.Set up เครื่องจักร ให้สายพานเคลื่อนที่กลับ			12	○						ปรับสายพานเคลื่อนที่กลับ
27.นำขนมออกจากเครื่องจักร	8		387	○						
รอขนมไหลออกจากเครื่องจักร			(41)							เฉลี่ยต่อกล่อง
ยกกล่องออกไป			(5)							เฉลี่ยต่อกล่อง
วางเรียงกล่อง			(3)							เฉลี่ยต่อกล่อง
นำกล่องเข้ามาเพิ่ม			(6)							เฉลี่ยต่อกล่อง
28.ปิดฝากล่อง	4		5	○						
29.พนักงานเช็กล่องออกไป อบ/ข้าง/ทอด			93		⇒					
รวม				21	5	2	0	1		

รูปที่ 3.10 แผนภูมิกระบวนการไหลสายการผลิตตากแห้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 3.2.2 การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสายการผลิตคัดแยกหลังปรุงรส

การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสายการผลิตคัดแยกหลังปรุงรส โดยการศึกษาขั้นตอนการทำงาน และสภาพปัจจุบันของพนักงาน ขั้นตอนการทำงานของสายการผลิตคัดแยกหลังปรุงรสมีลำดับขั้นตอนการทำงานดังนี้

1. ทำการคัดแยกสินค้าที่ไม่มีคุณภาพเช่น มีรอยไหม้ (Burned Snack) หรือชิ้นที่แตกหัก (Cracked Snack) ไม่ได้รูปออก

2. กางถุงพลาสติกใส่กล่องกระดาษเพื่อรองขนมที่ผ่านการคัด
3. ชั่งน้ำหนักกล่องกระดาษที่บรรจุขนมแล้ว
4. หยิบถุงพลาสติกออกจากกล่องกระดาษ
5. มัดปากถุงพลาสติก
6. ยกใส่รถเข็น

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลของการทำงาน เพื่อวิเคราะห์ความสูญเสียเปล่า ที่เกิดขึ้นในกระบวนการเนื่องจากการว่างงานของพนักงาน โดยวิเคราะห์ขั้นตอนการทำงานของพนักงาน วิเคราะห์การเคลื่อนไหวในการทำงานและการจับเวลาการทำงานในแต่ละขั้นตอนการคัดแยกบรรจุ โดยใช้ในการวิเคราะห์จากแผนภูมิกระบวนการไหล ดังแสดงในรูปที่ 3.11 เพื่อให้เห็นขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจนและใช้วางแผนการทำงาน โดยสัญลักษณ์แสดงถึงการทำงานลักษณะต่างๆ เชื่อมต่อกัน ซึ่งพบว่าการทำงานแบ่งเป็นพนักงานตรวจสอบหน้าเครื่องจำนวน 2 คนและพนักงานใส่ถุงมัดถุงและชั่งน้ำหนักจำนวน 2 คน

**Flow Process Chart (Material) for Manufacture of Perforated Cup**

Location : Fabrication Shop		Summary			
Activity : Manufacture of perforated cup		Event	Present	Proposed	Savings
Date: Sep. 18, 2008	Analyst : SK	Operation	5		
Operator : NIS		Transport	3		
Method and Type:		Delay	10		
Method: <del>Present</del> Proposed		Inspection	1		
Type: <del>Worker (Material)</del> Machine		Storage	2		
Remarks:		Time (min)			
		Distance (m)	43.5		
		Cost			

Event Description	Symbol	Time (in Minutes)	Distance	Method Recommendation
In store	○ → □			
To press #1	○ → □		10 m	
Wait	○ → □	2		
Blank	○ → □	0.5		
Blank	○ → □	3		
Blank To Press #2	○ → □		1 m	
Wait	○ → □	5		
Perforate	○ → □	0.5		
Blank	○ → □			
Blank to press #3	○ → □		1 m	
Wait	○ → □	5		
Draw	○ → □	0.5		
Blank	○ → □	1		
To from machine	○ → □			
Wait	○ → □	1		
Trim	○ → □	0.5		
Blank	○ → □	20		
To buffing machine	○ → □		5 m	
Wait	○ → □	7		
Blank	○ → □	1		
To wash on conveyor	○ → □		10 m	
Wash	○ → □	0.5		
Dry and inspect	○ → □	2		
To pack work	○ → □		3 m	
Wait	○ → □	30		
Place in card box	○ → □	0.1		
Label	○ → □	0.1		
To shelf	○ → □		0.5 m	
At shelf	○ → □			

รูปที่ 3.11 แผนภูมิกระบวนการไหลสายการผลิตคัตแยกหลังปรุงรส

### 3.2.3 การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลีก

การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลีก โดยเก็บรวบรวมข้อมูล และรายละเอียดของการทำงาน ดังนี้

1. พยากรณ์ยอดขายจากข้อมูลการผลิตในอดีตย้อนหลังไป 4 เดือน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม
2. คัดแยกการผลิตหลัก (Main Production) ออกจากการผลิตรอง เพื่อมุ่งเน้นปรับปรุงที่การผลิตหลักเป็นแม่แบบเนื่องจากสายการผลิตมีชนิดขนมจำนวนมากและหลากหลายตามการสั่งซื้อของลูกค้า และเมื่อพิจารณาเบอร์ของขนมที่ใช้ในการผลิตและเลือกมาเฉพาะที่มีเบอร์เดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 ข้อมูลการบรรจุและจำนวนกล่องที่ผลิตในสายการผลิตบรรจุ-ค้าปลีก

รายการสินค้าที่บรรจุ	บรรจุภัณฑ์		ปริมาณ		ภาชนะบรรจุ		ปริมาณ		SUMจำนวนกล่อง	SUMน้ำหนัก(Kg)
	จำนวนกล่อง	จำนวน(Kg)	จำนวนกล่อง	จำนวน(Kg)	จำนวนกล่อง	น้ำหนัก(Kg)	จำนวนกล่อง	น้ำหนัก(Kg)		
	750	4625.0							750	4625.0
ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1	4444	11396.04	6666	17098.86	2222	6609.52	4444	11398.04	17776	45598.16
	1760	3166.00	1760	3166.00	9520	6336.00			7040	12672.00
	730	2738.74						1475	5607.94	2225
ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2	3300	3209.5	4152	3958.00	8000	4506			12142	11563.8
			2710	2712.00					2710	2712.00
	900	1048.90							902	1048.90
	100	109.60							80	109.60
	250	480.00							250	480.00
	20	100.00							20	100.00
	30	218.10	8004	18176.25					2024	18384.38
			2160	11514.00	999	5444.55			3159	15958.15
			1450	5453.30					1450	5453.30
			4800	2160.00	6400	2680.00	8000	3500.0	18000	8640.00
ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3			2460	12300.0					2460	12300.0
			180	860.00					180	860.00
			2250	3600.00					2250	3600.00
					999	5444.55			999	5444.55
					482	1104.24			482	1104.24
					580	756.00			520	756.00
							1998	12087.0	1998	12087.0
						660	1267.20	660	1267.20	
						730	73247	73247	175960.55	

### 3.3 การกำหนดแนวทางการปรับปรุงและวิธีการทำงานให้เป็นมาตรฐาน

#### 3.3.1 การกำหนดแนวทางการปรับปรุงสายการผลิตตากแห้ง

การกำหนดวิธีการปรับปรุงกระบวนการและขั้นตอนการทำงานในสายการผลิตตากแห้ง โดยวิเคราะห์การทำงานของ คน - เครื่องจักร (Man - Machine Analysis) เพื่อลดเวลาวางงานของพนักงาน โดยคำนวณหาร้อยละการทำงานในสภาพการทำงานปัจจุบันของพนักงานมีเวลาการทำงานเพียงร้อยละ 34.76 และมีการว่างงานร้อยละ 65.24 จากการคำนวณการตากครั้งที่ 1 พนักงาน 2 คนสามารถคุมเครื่องจักรได้ 7 เครื่อง และการตากครั้งที่ 2 พนักงาน 2 คนสามารถคุมเครื่องจักรได้ 4 เครื่อง โดยแบ่งการทำงานเป็น 2 ช่วง ดังนี้ ช่วงกะแรก เวลา 7.00-10.30น. ทำการลงขนมถึงสี่เหลี่ยม (การตากครั้งที่ 2) และกะที่สอง 10.30-16.00น. ทำการลงขนมถึงสี่เหลี่ยม (การตากครั้งที่ 1)



### 3.3.2 การกำหนดแนวทางการปรับปรุงสายการผลิตแยกหลังปรุงรส

การกำหนดวิธีการปรับปรุงกระบวนการและขั้นตอนการทำงานในสายการผลิตแยกหลังปรุงรส โดยวิเคราะห์การทำงานของ คน - คน (Man - Man Analysis) เพื่อลดเวลาว่างงานของพนักงาน โดยคำนวณหาร้อยละการทำงานในสภาพการทำงานปัจจุบันของพนักงาน

1. การหาเวลาเฉลี่ยของแต่ละสถานีงานในสายการผลิตแยกหลังปรุงรสจากการบันทึกข้อมูลและจับเวลาการทำงานของพนักงานในสถานีการทำงานต่างๆ นำมาคำนวณหาเวลามาตรฐานได้ดังนี้

ตารางที่ 3.2 การบันทึกข้อมูลและจับเวลาการทำงานของพนักงานหน้าที่บรรจุและชั่งน้ำหนัก

Worker1 หน้าที่ : บรรจุ+ชั่งน้ำหนัก																
El. No.	Element description	Observed time (Sec.)													Avg. time	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Sec.	Min.
1	หยิบถุงเปล่า+กางถุงใส่ถัง	14.00	10.15	12.16	9.61	8.84	13.12	10.45	9.27	8.61	11.35	10.51	11.76	13.01	10.99	0.18
2	รอกถังเต็ม	19.52	24.57	14.15	18.11	15.35	20.75	30.15	33.88	24.44	32.88	30.02	31.62	18.70	24.16	0.40
3	ยกถังออกใส่ถังใหม่ (เครื่องชั่ง)	2.64	3.20	3.77	4.65	4.68	2.65	2.54	2.91	3.18	2.50	2.30	2.41	3.00	3.11	0.05
4	หยิบถุงออกจากถัง+ส่งถุง	2.29	2.50	4.05	3.57	2.31	2.03	2.91	2.21	2.60	2.40	2.02	2.80	3.10	2.68	0.04

$$N = \left( \frac{40}{\sum x} \sqrt{n \sum x^2 - (\sum x)^2} \right)^2 \quad (3.1)$$

เมื่อ  $n$  = จำนวนข้อมูลที่แท้จริงของการศึกษางานย่อย  
 $N$  = จำนวนข้อมูลที่เก็บตัวอย่างของการศึกษางานย่อย  
 $X$  = เวลาที่บันทึกได้ในแต่ละครั้ง

$$N = \left( \frac{40}{180.12} \sqrt{56540.91 - 32443.21} \right)^2$$

$$= 12.89$$

$$= 13 \text{ รอบ}$$

ตารางที่ 3.3 การบันทึกข้อมูลและจับเวลาการทำงานของพนักงานหน้าที่มัดปากถุงและขนส่ง

Worker2 หน้าที่ : มัดปากถุง+ขนส่ง																
El. No.	Element description	Observed time (Sec.)													Avg. time	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Sec.	Min.
1	รับถุง+มัดปากถุง+เอาถุงวางชั้น	20.87	20.02	24.37	19.21	23.74	19.21	18.43	19.53	24.52	18.59	19.85	18.74	20.52	20.58	0.34

$$N = \left( \frac{40}{108.21} \sqrt{2362.87 - 11709.40} \right)^2$$

$$= 13 \text{ รอบ}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การกำหนดวิธีการปรับปรุงกระบวนการและขั้นตอนการทำงานในสายการผลิต โดยวิเคราะห์การทำงานของคน-คน (Man - Man Analysis) เพื่อลดเวลาว่างงานของพนักงาน โดยคำนวณหาร้อยละของการทำงานในสภาพการทำงานปัจจุบันของพนักงาน ซึ่งคำนวณได้ดังนี้ พนักงานคนที่ 1 มีเวลาการทำงานเพียงร้อยละ 40.30 และพนักงานคนที่ 2 มีเวลาการทำงานเพียงร้อยละ 50.75 จากการวิเคราะห์การทำงานของคน-คนพบว่าพนักงานกรณีศึกษาทั้ง 2 คน เกิดการว่างงานจึงทำการจับเวลาโดยละเอียดและเปรียบเทียบกันดังตารางที่ 3.4 พบว่าพนักงาน 1 คนมีเวลาเพียงพอสำหรับการทำหน้าที่ของพนักงานอีกคน

Multiple Activity Chart Man-Man			
Product : LH-330F		Weight/Bag : 2 Kg	
Worker 1		Worker 2	
Task	Time	Time	Task
Hold bags + Take bags in bucket 1	10.99 Sec		Receive bags + Fasten + load to pallet
			20.58 Sec
Wait filling bucket	24.16 Sec		
			Waiting worker1
			20.36 Sec
Swap bucket	3.11Sec		
Take bags off bucket + send	2.68 Sec		

รูปที่ 3.13 แผนผังการปฏิบัติงานระหว่างพนักงานกับพนักงานสายการผลิตคัดแยกหลังปรุงรส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.4 ข้อมูลเวลาการทำงานของพนักงานหน้าที่บรรจุชั่งน้ำหนักและมัดปากถุงขนส่ง

Before				After			
จำนวนพนักงาน	Man 1	Man 2	รวม	จำนวนพนักงาน	Man 1	เวลา Fill ขนบ (เครื่องชั่ง)	Diff
	ใส่ถุงในถังเปล่า+ยกถังเต็มออก	มัดถุง	Man1+Man2		ยกถังเต็มออก+มัดถุง+ใส่ถุงในถังเปล่า		
4 คน	24.22	42.85	67.07	3 คน	60.43	62.40	1.97
	27.42	30.83	58.25		59.67	67.60	7.93
	30.33	27.73	58.06		59.78	66.00	6.22
	27.16	20.22	47.38		61.20	63.60	2.40
	23.13	44.06	67.19		59.48	68.40	8.92
	21.62	42.00	63.62		55.22	67.80	12.58
	21.34	35.53	56.87		62.40	68.40	6.00
	24.56	43.55	68.11		61.80	67.20	5.40
	37.82	42.37	80.19		60.60	65.40	4.80
	31.00	37.12	68.12		60.00	78.00	18.00
	28.54	36.30	64.84		54.22	66.00	11.78
	24.21	36.43	60.64		63.60	73.20	9.60
	24.50	37.92	62.42		60.60	63.00	2.40
	24.65	37.40	62.05		62.40	67.11	4.71
	27.81	40.00	67.81		61.47	65.23	3.76
	28.67	42.29	70.96		62.40	65.00	2.60
28.98	38.87	67.85	59.40	63.40	4.00		

รูปแบบการทำงานตามแต่ละหน้าที่เมื่อนำมาเปรียบเทียบทั้งก่อน-หลังการปรับปรุง ดังแสดงในตารางที่ 3.5-3.6 และรูปที่ 3.14-3.15

ตารางที่ 3.5 การแบ่งหน้าที่การทำงานของพนักงานก่อนการปรับปรุงสายการผลิตคัดแยกหลังปรุงรส

ก่อนปรับปรุง (พนักงาน 4 คน)		
คัดแยก	2 คน	
ใส่ถุงในถังเปล่า+ยกถังเต็มออก	1 คน	Worker 1
มัดถุง	1 คน	Worker 2



รูปที่ 3.14 การทำงานของพนักงานก่อนการปรับปรุงสายการผลิตคัดแยกหลังปรุงรส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.6 การแบ่งหน้าที่การทำงานของพนักงานหลังการปรับปรุงสายการผลิตตัดแยกหลังปรุงรส

หลังปรับปรุง (พนักงาน 3 คน)		
คัดแยก	2 คน	
ยกถังเต็มออก+มัดถุง+ใส่ถุง ในถังเปล่า	1 คน	Worker 1



รูปที่ 3.15 การทำงานของพนักงานหลังการปรับปรุงสายการผลิตตัดแยกหลังปรุงรส

เมื่อทำการพิสูจน์การปรับปรุงแล้ว สามารถปรับเปลี่ยนพนักงานในสายการผลิตตัดแยกหลังปรุงรสได้ทั้งหมด 6 คน เนื่องจากในสายการผลิตนี้มีเครื่องจักรทั้งหมด 7 เครื่องจักร มีพนักงานคุมแต่ละเครื่องจักรทั้งหมด 4 คน ดังกล่าวมาข้างต้น สามารถลดจำนวนพนักงานคุมเครื่องจักร เครื่องจักรละ 3 คน และต้องใช้พนักงานเซ็นอีก 1 คน

### 3.3.3 การกำหนดแนวทางการปรับปรุงสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปติก

การกำหนดแนวทางการปรับปรุงสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปติก ทางคณะผู้จัดทำได้ทำการศึกษาเวลาโดยตรงของสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปติก โดยใช้การจับเวลาจากการทำงานของพนักงาน ตามหลักการของการศึกษาเวลาโดยตรง แล้วจึงนำเวลาที่ได้ไปทำการกำหนดเป็นเวลามาตรฐานต่อไป จากการพิจารณาแล้วพบว่าสถานีงานที่ 1 คือสถานีงานที่รองขนมจากเครื่องบรรจุแนวตั้ง เป็นการทำงานที่ไม่ต่อเนื่องกับสถานีงานอื่นๆโดยมีการเก็บไว้ในคลังก่อนนำมาบรรจุลงถุงใหญ่ จึงไม่นำมาคำนวณเวลามาตรฐานด้วยขั้นตอนการศึกษาเวลาโดยตรง

1. บันทึกข้อมูลเบื้องต้นของการทำงานที่จะศึกษาเวลา
2. แบ่งงานเป็นสถานีงาน และบันทึก
3. สังเกตและจับเวลาการทำงานของพนักงาน
4. กำหนดสถานีงานที่ใช้เวลามากที่สุดเป็นคอขวด
5. คำนวณหาจำนวนครั้งในการจับเวลา
6. อัตราสมรรถนะการทำงาน
7. คำนวณหาเวลาการทำงานปกติ
8. หาเวลาเพื่อการทำงาน
9. คำนวณหาเวลามาตรฐาน สำหรับการทำงาน

### 3.3.3.1 การหาเวลามาตรฐานของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1

จากการบันทึกข้อมูลและจับเวลาการทำงานของพนักงานในสถานีการทำงานต่างๆ นำมาคำนวณหาเวลามาตรฐานได้ดังนี้

ตารางที่ 3.7 การบันทึกข้อมูลและจับเวลาการทำงานของพนักงานผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1

No.	Station	Observe Time (sec)											AVG Time Sec	Rating %	N.T. Sec	STD sec
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11				
1	แพ็คใส่ถุง (12 ช่องเล็ก)	53	46	52	40	52	55	43	41	47	50	45	47.64	100.00	47.64	53.52
2	ชั่งน้ำหนัก	3	4	2	4	2	3	2	4	2	2	4	2.91	106.00	3.08	3.46
3	ฉีกปากถุง	5	6	5	4	4	5	5	5	4	5	6	5.09	106.00	5.40	6.06
4	ตรวจโลหะ	3	5	3	2	3	2	3	4	2	2	3	2.73	92.00	2.51	2.82
5	บรรจุลงกล่องใหญ่	53	59	56	49	67	50	58	65	63	52	40	55.64	84.00	46.73	52.51
6	เทบใส่กล่อง+ชั่งน้ำหนัก	30	46	28	38	48	32	44	32	38	49	49	39.45	108.00	42.61	47.88
7	ขึ้นรูปกล่อง	20	22	24	17	20	20	22	22	22	20	20	20.82	105.00	21.86	24.56
Sum		167	186	170	156	196								Total	169.83	190.82

$$N = \left( \frac{40}{875} \sqrt{5(154137) - 765625} \right)^2$$

$$= 10.5743$$

$$= 11 \text{ รอบ}$$

เวลาการทำงานปกติ (Normal Time) คือ เวลาการทำงานโดยเฉลี่ยที่อัตราความเร็วในการทำงานแบบปกติ และไม่มีปัจจัยใดเข้ามารบกวนให้ต้องหยุดพัก หรือติดขัด ซึ่งหลังจากการคำนวณหาจำนวนครั้งในการจับเวลา และอัตราสมรรถนะการทำงานแล้วจะสามารถคำนวณหาเวลาการทำงานปกติได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การกำหนดค่าเผื่อ (Determining Allowances) เวลาที่ได้จากการจับเวลานั้นเป็นเวลาการทำงานเพียงอย่างเดียวเท่านั้น จึงต้องมีการกำหนดเวลาเผื่อสำหรับพนักงานในการทำกิจส่วนตัวหรือสำหรับการพักผ่อน โดยเวลามาตรฐานจะคำนวณจากเวลาปกติรวมกับค่าของเวลาเผื่อ การกำหนดค่าเผื่อสามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. เวลาเผื่อสำหรับส่วนบุคคล (Personal Allowance)
2. เวลาเผื่อสำหรับความเครียด (Fatigue Allowance)
3. เวลาเผื่อสำหรับความล่าช้า (Delay Allowance)



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.8 ตารางวิเคราะห์ค่าเผื่อของการทำงานของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1

ตารางวิเคราะห์เวลาเผื่อของการทำงาน		
1. เวลาส่วนเผื่อคงที่	เปอร์เซ็นต์	
1.1 เวลาส่วนเผื่อสำหรับทำกิจส่วนตัว	7	7
1.2 เวลาส่วนเผื่อสำหรับความเมื่อยล้าเบื้องต้น	4	4
2. เวลาส่วนเผื่อแปรผัน		
2.1 เวลาส่วนเผื่อสำหรับการยืน	4	0
2.2 เวลาส่วนเผื่อสำหรับท่าทางที่ผิดปกติ		0
2.2.1 ชนิดเบา	1	
2.2.2 ต้องงอตัว หรือแอ่น	3	
2.2.3 ต้องนอนลง ยึดตัว	7	
2.3 ใช้แรง กล้ามเนื้อ เกี่ยวกับน้ำหนัก (kg)		0
2.5	1	
5	2	
7.5	3	
10	4	
12.5	6	
15	9	
17.5	12	
20	15	
22.5	18	
25	-	
30	-	
40	-	
50	-	
2.4 แสงสว่าง		0
2.4.1 สลัวน้อยกว่ากำหนด	0	
2.4.2 สลัวมาก	2	
2.4.3 ไม่เพียงพอ	5	
2.5 สภาพอากาศร้อน และชื้น แปรปรวนมาก	0-10	0
2.6 งานที่ต้องการความเอาใจใส่		0
2.6.1 เล็กน้อย	0	
2.6.2 ปานกลาง	2	
2.6.3 ต้องการมาก	5	
2.7 ระดับเสียง		0
2.7.1 เบาและต่อเนื่องอยู่ในระดับเดียว	0	
2.7.2 ดัง และเป็นจังหวะช่วง	2	
2.7.3 ดังมาก และเป็นจังหวะช่วง	5	
2.7.4 เสียงดังมาก และรุนแรง	5	
2.8 สภาพความตึงเครียดทางจิตใจ		0
2.8.1 งานเบา และซับซ้อนเล็กน้อย	1	
2.8.2 งานซับซ้อนและต้องการความเอาใจใส่	4	
2.8.3 งานยุ่งยากซับซ้อนมาก	8	
2.9 ความซ้ำซาก		0
2.9.1 น้อย	0	
2.9.2 ปานกลาง	1	
2.9.3 มาก	4	
2.10 ความน่าเบื่อ		0
2.10.1 ค่อนข้างน่าเบื่อ	0	
2.10.2 น่าเบื่อหน่าย	2	
2.10.3 น่าเบื่อหน่ายมาก	5	
2.11 การใช้สายตา		0
2.11.1 ปกติกับงานไม่ยุ่งยาก	0	
2.11.2 ปกติกับงานยุ่งยาก	2	
2.11.3 เฟ่งสายตา กับงานปกติ ไม่ยุ่งยาก	4	
2.11.4 เฟ่งสายตา กับงานที่ยุ่งยาก	10	
2.12 เครื่องมือกั้นอันตราย		0
2.12.1 ไม่มีหรือมีแต่ฝักันเบื่อน	0	
2.12.2 ถุงมือ	1-3	
2.12.3 ชุดปฏิบัติงานที่มีน้ำหนักมาก	10-20	
2.12.4 หน้ากาก	10-20	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 3.8 กำหนดเวลาเพื่อเป็นวินาที ดังนี้

1. เวลาส่วนเผื่อคงที่	%
1.1. เวลาส่วนเผื่อสำหรับทำกิจส่วนตัว	7
1.2. เวลาส่วนเผื่อสำหรับความเมื่อยล้าเบื้องต้น	4
2. เวลาส่วนเผื่อแปรผัน	-
3. เวลาเผื่อสำหรับความล่าช้า	-
4. อื่นๆ	-
รวมค่าเผื่อทั้งหมด	11%

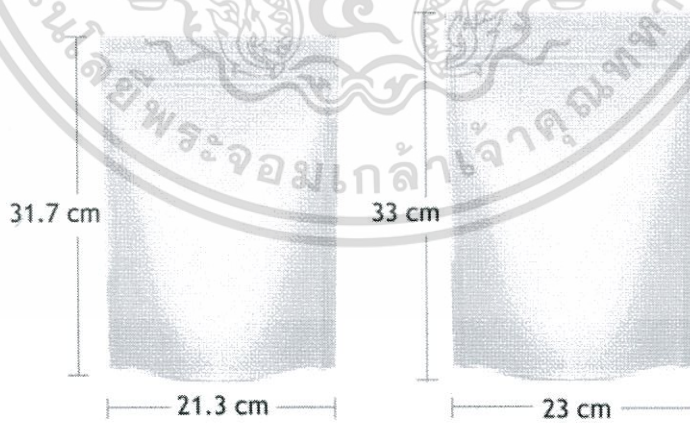
$$\begin{aligned}
 \text{Standard Time} &= NT \times \frac{100}{100 - \%AF} \\
 &= NT \times \frac{100}{100 - 11} \\
 &= 190.8202 \text{ วินาที}
 \end{aligned}$$

จากตารางที่ 3.7 การบันทึกข้อมูลและจับเวลาการทำงานของพนักงาน สามารถวิเคราะห์เวลามาตรฐานของแต่ละสถานีได้ดังนี้ สถานีบรรจุนมลงถังโดยจะทำการบรรจุลงนมลงไปบรรจุถังทั้งหมด 12 ถัง จึงทำให้มีเวลามาตรฐานในสถานีนี้เท่ากับ 53.52 วินาที สถานีชั่งน้ำหนักถัง ทำการชั่งน้ำหนักถังนมที่ได้จากสถานีบรรจุใส่ถัง มีเวลามาตรฐานในสถานีนี้เท่ากับ 3.46 วินาที สถานีซีล (seal) ปากถังโดยใช้เครื่อง Sealing Machine มีค่าเท่ากับ 6.06 วินาที สถานีตรวจโลหะโดยเครื่อง Metal Detector เท่ากับ 2.82 วินาที สถานีบรรจุถังบรรจุถัง 12 ถังลงถังใหญ่เท่ากับ 52.51 วินาที สถานีติดเทปใสและชั่งน้ำหนักถังเท่ากับ 47.88 วินาที สถานีขึ้นรูปถังสำหรับเตรียมบรรจุเท่ากับ 24.56 วินาที โดยเมื่อคำนวณกำลังการผลิตที่สถานีคอกขวด คือ สถานีบรรจุใส่ถัง 12 ถังเล็กลงในบรรจุถัง ซึ่งใช้พนักงานทั้ง 9 คนในสถานีนี้ มีค่าเท่ากับ 605 ถัง หรือประมาณ 50 ถังต่อชั่วโมง



จากการบันทึกข้อมูลและจับเวลาการทำงานของพนักงานเบื้องต้น พบว่าสถานีงานบรรจุขนมลงถุงใหญ่ โดยการนำถุงขนมที่ออกจากเครื่องบรรจุแนวตั้งมาบรรจุลงถุงเป็นจำนวน 12 ถุง เป็นสถานีงานที่มีรอบเวลาช้าที่สุด หรือ ใช้เวลามากที่สุดเป็นคอขวดจึงทำการศึกษาโดยใช้หลักการ การเคลื่อนไหวแบบไมโคร แสดงการเคลื่อนไหว หรือ เรอร์บลิคศึกษาการทำงานของสถานีงานที่เป็นคอขวดอย่างละเอียดเพื่อหาแนวทางการปรับปรุงต่อไป การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของมือทั้งสอง เมื่อศึกษาโดยละเอียดแล้วพบว่าปัญหาไม่ได้เกิดจากการเคลื่อนไหวทั้งสองมือของพนักงาน แต่เกิดจากการบรรจุถุงขนมลงในบรรจุภัณฑ์ที่มีขนาดเล็กเกินไป

ไคเซ็น (Kaizen) หมายถึง กลยุทธ์การบริหารงานแบบญี่ปุ่น เป็นแนวคิดที่ใช้ในการบริหารการจัดการมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งปรับปรุงวิธีการมีส่วนร่วมของพนักงานทุกคน บุคลากรทุกระดับ ร่วมกันแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดีขึ้นไปเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง จากหลักการของไคเซ็นจึงเป็นแนวคิดที่จะช่วยมาตรฐานที่มีอยู่เดิม (Maintain) และปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น (Improvement) โดยหลักการสำคัญของไคเซ็นคือ เลิก ลด เปลี่ยน มาคิดปรับปรุงงาน โดยใช้การลงทุนเพียงเล็กน้อยซึ่งก่อให้เกิดการปรับปรุงที่ละเล็กทีละน้อยที่ค่อย ๆ เพิ่มพูนขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตรงข้ามกับแนวคิดของนวัตกรรม (Innovation) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่ ที่ต้องใช้เทคโนโลยีซับซ้อนระดับสูงด้วยเงินลงทุนมหาศาล ดังนั้นไม่ว่าจะอยู่ในสถานะเศรษฐกิจแบบใดก็สามารถใช้วิธีการของไคเซ็นเพื่อปรับปรุงได้ จากแนวคิดดังกล่าว ทางผู้จัดทำจึงนำมาปรับใช้กับขนาดถุงบรรจุภัณฑ์ โดยปรับให้ขนาดกว้างยาวจากเดิม 21.3x31.7 เซนติเมตร ไปเป็น 23x33 เซนติเมตร



รูปที่ 3.17 ขนาดบรรจุภัณฑ์ก่อนปรับปรุง และหลังปรับปรุง

### 3.3.3.2 การหาเวลามาตรฐานของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2

จากการบันทึกข้อมูลและจับเวลาการทำงานของพนักงานในสถานีการทำงานต่างๆ นำมาคำนวณหาเวลามาตรฐานได้ดังนี้

ตารางที่ 3.9 การบันทึกข้อมูลและจับเวลาการทำงานของพนักงานผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2

No.	Station	Observe Time (sec)																		AVG Time		Rating %	N.T.	STD
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Sec	Sec			
1	ขึ้นรูปกล่องเล็ก	8	7	7	8	9	6	5	8	8	8	7	6	6	6	10	8	9	7.44	97.00	7.22	8.40		
2	บรรจุกล่องเล็ก	42	45	43	42	41	45	56	38	34	39	43	39	33	44	32	46	36	40	41.00	106.00	43.46	50.53	
3	ขึ้นน้ำหนักกล่องเล็ก	2	3	2	3	2	3	3	2	3	3	2	3	2	2	3	3	2	2.56	101.00	2.58	3.00		
4	เทใส่กล่องเล็ก	9	8	8	9	8	7	6	6	7	8	8	10	10	8	10	10	11	10	8.50	101.00	8.59	9.98	
5	ขึ้นรูปกล่องใหญ่	20	21	22	19	20	17	23	26	17	28	21	21	19	25	23	19	20	21	21.22	104.00	22.07	25.66	
6	บรรจุกล่องใหญ่ในหีบกระดาษแข็ง	22	24	24	19	21	27	25	27	27	28	23	24	31	24	21	30	24	24	24.72	114.00	28.18	32.77	
Sum		103	106	106	100	101																112.10	130.35	

$$N = \left( \frac{40}{518} \sqrt{5(53710) - 268324} \right)^2$$

$$= 17.45174$$

$$= 18 \text{ รอบ}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.10 ตารางวิเคราะห์ค่าเผื่อของการทำงานของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2

ตารางวิเคราะห์เวลาเผื่อของการทำงาน		
1. เวลาส่วนเผื่อคงที่	เปอร์เซ็นต์	
1.1 เวลาส่วนเผื่อสำหรับทำกิจส่วนตัว	7	7
1.2 เวลาส่วนเผื่อสำหรับความเมื่อยล้าเบื้องต้น	4	4
2. เวลาส่วนเผื่อแปรผัน		
2.1 เวลาส่วนเผื่อสำหรับการยืน	4	0
2.2 เวลาส่วนเผื่อสำหรับท่าทางที่ผิดปกติ		1
2.2.1 ชนิดเบา	1	
2.2.2 ต้องงอตัว หรือแอ่น	3	
2.2.3 ต้องนอนลง ยึดตัว	7	
2.3 ใช้แรง กล้ามเนื้อ เกี่ยวกับน้ำหนัก (kg)		0
2.5	1	
5	2	
7.5	3	
10	4	
12.5	6	
15	9	
17.5	12	
20	15	
22.5	18	
25	-	
30	-	
40	-	
50	-	
2.4 แสงสว่าง		0
2.4.1 สลัวน้อยต่ำกว่ากำหนด	0	
2.4.2 สลัวมาก	2	
2.4.3 ไม่เพียงพอ	5	
2.5 สภาพอากาศร้อน และชื้น แปรปรวนมาก	0-10	0
2.6 งานที่ต้องการความเอาใจใส่		0
2.6.1 เล็กน้อย	0	
2.6.2 ปานกลาง	2	
2.6.3 ต้องการมาก	5	
2.7 ระดับเสียง		0
2.7.1 เบาและต่อเนื่องอยู่ในระดับเดียว	0	
2.7.2 ดัง และเป็นจังหวะช่วง	2	
2.7.3 ดังมาก และเป็นจังหวะช่วง	5	
2.7.4 เสียงดังมาก และรุนแรง	5	
2.8 สภาพความตึงเครียดทางจิตใจ		1
2.8.1 งานเบา และซับซ้อนเล็กน้อย	1	
2.8.2 งานซับซ้อนและต้องการความเอาใจใส่	4	
2.8.3 งานยุ่งยากซับซ้อนมาก	8	
2.9 ความซ้ำซาก		1
2.9.1 น้อย	0	
2.9.2 ปานกลาง	1	
2.9.3 มาก	4	
2.10 ความน่าเบื่อ		0
2.10.1 ค่อนข้างน่าเบื่อ	0	
2.10.2 น่าเบื่อหน่าย	2	
2.10.3 น่าเบื่อหน่ายมาก	5	
2.11 การใช้สายตา		0
2.11.1 ปกติกับงานไม่ยุ่งยาก	0	
2.11.2 ปกติกับงานยุ่งยาก	2	
2.11.3 เฟื่องสายตากับงานปกติ ไม่ยุ่งยาก	4	
2.11.4 เฟื่องสายตากับงานที่ยุ่งยาก	10	
2.12 เครื่องป้องกันอันตราย		0
2.12.1 ไม่มีหรือมีแต่ฝักันเขื่อน	0	
2.12.2 ถุงมือ	1-3	
2.12.3 ชุดปฏิบัติงานที่มีน้ำหนักมาก	10-20	
2.12.4 หน้ากาก	10-20	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 3.10 กำหนดเวลาเพื่อเป็นวินาที ดังนี้

1. เวลาส่วนเผื่อคงที่	%
1.1 เวลาส่วนเผื่อสำหรับทำกิจส่วนตัว	7
1.2 เวลาส่วนเผื่อสำหรับความเมื่อยล้าเบื้องต้น	4
2. เวลาส่วนเผื่อแปรผัน	1
3. เวลาเผื่อสำหรับความล่าช้า	2
4. อื่นๆ	-
รวมค่าเผื่อทั้งหมด	14%

$$\begin{aligned}
 \text{Standard Time} &= NT \times \frac{100}{100 - \%AF} \\
 &= NT \times \frac{100}{100 - 14} \\
 &= 130.3508 \text{ วินาที}
 \end{aligned}$$

จากตารางที่ 3.9 การบันทึกข้อมูลและจับเวลาการทำงานของพนักงาน สามารถวิเคราะห์เวลามาตรฐานของแต่ละสถานีได้ดังนี้ สถานีขึ้นรูปกล่องเล็กเท่ากับ 8.397 วินาที สถานีบรรจุถุงขนมจำนวน 10 ถุงลงในกล่องเล็กเท่ากับ 50.53 วินาที สถานีซึ่งนำหน้าหั่นกล่องเล็กหลังจากบรรจุขนมลงในกล่องแล้วเท่ากับ 3.00 วินาที สถานีติดเทปใส่กล่องเล็กเท่ากับ 9.98 วินาที สถานีขึ้นรูปกล่องใหญ่สำหรับเตรียมบรรจุกล่องเล็กเท่ากับ 25.66 วินาที สถานีบรรจุกล่องเล็กลงกล่องใหญ่ ติดเทปใสและยกไปวางบนรถเข็นเท่ากับ 32.77 วินาที โดยเมื่อคำนวณกำลังการผลิตที่สถานีคือขวด คือ สถานีบรรจุถุงขนมลงกล่องเล็ก ซึ่งใช้พนักงานทั้ง 4 คนในสถานีนี้ มีค่าเท่ากับ 284 กล่องเล็ก หรือประมาณ 71 กล่องใหญ่ต่อชั่วโมง

### 3.3.3.3 การหาเวลายามาตรฐานของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3

จากการบันทึกข้อมูลและจับเวลาการทำงานของพนักงานในสถานีการทำงานต่างๆ นำมาคำนวณหาเวลายามาตรฐานได้ดังนี้

ตารางที่ 3.11 การบันทึกข้อมูลและจับเวลาการทำงานของพนักงานผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3

No.	Station	Observe Time (sec)								AVG Time Sec	Rating % Sec	N.T. Sec	STD Sec
		1	2	3	4	5	6	7	8				
1	ขึ้นรูปกล่อง	14	14	18	13	13	11	13	13	13.63	100.00	13.63	15.66
2	ยกกล่องเปล่ามาตั้งไว้	25	31	24	18	38	18	19	21	24.25	80.00	19.40	22.30
3	เทขนมจากถุงฟ้า	21	19	19	17	17	13	14	14	16.75	100.00	16.75	19.25
4	บรรจุลงกล่อง	17	17	15	14	17	19	18	17	16.75	100.00	16.75	19.25
5	เทปใสกล่อง	18	15	16	18	14	17	17	14	16.13	100.00	16.13	18.53
6	ซึ้งน้ำหนัก+ยกไปวางบนรถเข็น	4	3	2	4	4	3	4	5	3.63	100.00	3.63	4.17
Sum		99	99	94	84	103						86.28	99.17

$$N = \left( \frac{40}{479} \sqrt{5(46103) - 229441} \right)^2$$

$$= 7.4895$$

$$= 8 \text{ รอบ}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.12 ตารางวิเคราะห์ค่าเผื่อของการทำงานของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3

ตารางวิเคราะห์เวลาเผื่อของการทำงาน		
1. เวลาส่วนเผื่อคงที่	เปอร์เซ็นต์	
1.1 เวลาส่วนเผื่อสำหรับทำกิจส่วนตัว	7	7
1.2 เวลาส่วนเผื่อสำหรับความเมื่อยล้าเบื้องต้น	4	4
2. เวลาส่วนเผื่อแปรผัน		
2.1 เวลาส่วนเผื่อสำหรับการยิบ	4	0
2.2 เวลาส่วนเผื่อสำหรับท่าทางที่ผิดปกติ		1
2.2.1 ชนิดเบา	1	
2.2.2 ต้องงอตัว หรือแอ่น	3	
2.2.3 ต้องนอนลง ยึดตัว	7	
2.3 ไซแรง กล้ามเนื้อ เกี่ยวกับน้ำหนัก (kg)		0
2.5	1	
5	2	
7.5	3	
10	4	
12.5	6	
15	9	
17.5	12	
20	15	
22.5	18	
25	-	
30	-	
40	-	
50	-	
2.4 แสงสว่าง		0
2.4.1 สล้นน้อยกว่ากำหนด	0	
2.4.2 สล้นมาก	2	
2.4.3 ไม่เพียงพอ	5	
2.5 สภาพอากาศร้อน และชื้น แปรปรวนมาก	0-10	0
2.6 งานที่ต้องการความเอาใจใส่		0
2.6.1 เล็กน้อย	0	
2.6.2 ปานกลาง	2	
2.6.3 ต้องการมาก	5	
2.7 ระดับเสียง		0
2.7.1 เบาและต่อเนื่องอยู่ในระดับเดียว	0	
2.7.2 ดัง และเป็นจังหวะช่วง	2	
2.7.3 ดังมาก และเป็นจังหวะช่วง	5	
2.7.4 เสียงดังมาก และรุนแรง	5	
2.8 สภาพความตึงเครียดทางจิตใจ		1
2.8.1 งานเบา และซับซ้อนเล็กน้อย	1	
2.8.2 งานซับซ้อนและต้องการความเอาใจใส่	4	
2.8.3 งานยุ่งยากซับซ้อนมาก	8	
2.9 ความซ้ำซาก		0
2.9.1 น้อย	0	
2.9.2 ปานกลาง	1	
2.9.3 มาก	4	
2.10 ความน่าเบื่อ		0
2.10.1 ค่อนข้างน่าเบื่อ	0	
2.10.2 น่าเบื่อหน่าย	2	
2.10.3 น่าเบื่อหน่ายมาก	5	
2.11 การใช้สายตา		0
2.11.1 ปกติกับงานไม่ยุ่งยาก	0	
2.11.2 ปกติกับงานยุ่งยาก	2	
2.11.3 เฟ่งสายตากับงานปกติ ไม่ยุ่งยาก	4	
2.11.4 เฟ่งสายตากับงานที่ยุ่งยาก	10	
2.12 เครื่องมือกั้นอันตราย		0
2.12.1 ไม่มีหรือมีแต่ฝักกันเขื่อน	0	
2.12.2 ถุงมือ	1-3	
2.12.3 ชุดปฏิบัติงานที่มีน้ำหนักมาก	10-20	
2.12.4 หน้ากาก	10-20	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการค้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 3.12 กำหนดเวลาเผื่อเป็นวินาที ดังนี้

1. เวลาส่วนเผื่อคงที่	%
1.1 เวลาส่วนเผื่อสำหรับทำกิจส่วนตัว	7
1.2 เวลาส่วนเผื่อสำหรับความเมื่อยล้าเบื้องต้น	4
2. เวลาส่วนเผื่อแปรผัน	1
3. เวลาเผื่อสำหรับความล่าช้า	1
4. อื่นๆ	-
รวมค่าเผื่อทั้งหมด	13%

$$\begin{aligned}
 \text{Standard Time.} &= NT \times \frac{100}{100 - \%AF} \\
 &= NT \times \frac{100}{100 - 13} \\
 &= 104.7410 \text{ วินาที}
 \end{aligned}$$

จากตารางที่ 3.11 การบันทึกข้อมูลและจับเวลาการทำงานของพนักงาน สามารถวิเคราะห์เวลามาตรฐานของแต่ละสถานีได้ดังนี้ สถานีขึ้นรูปกล่องเวลามาตรฐานในสถานีนี้เท่ากับ 15.66 วินาที สถานีซึ่งกล่องเปล่ามาตั้งไว้ มีเวลามาตรฐานในสถานีนี้เท่ากับ 27.87 วินาที สถานีเทนมจากถุงฟ้ามี่ค่าเท่ากับ 19.25 วินาที สถานีบรรจุลงกล่องเท่ากับ 19.25 วินาที สถานีเทปใสกล่องเท่ากับ 18.53 วินาที สถานีซึ่งน้ำหนัก+ยกไปวางบนรถเข็นเท่ากับ 4.17 วินาที โดยเมื่อกำหนดกำลังการผลิตที่สถานีคอกขวด คือ สถานีบรรจุสุญ 12 ถุงเล็กลงในบรรจุภัณฑ์ ซึ่งใช้พนักงานทั้ง 9 คนในสถานีนี้ มีค่าเท่ากับ 605 ถุง หรือประมาณ 50 กล่องต่อชั่วโมง

### 3.4 การดำเนินการแก้ไขลักษณะข้อบกพร่อง

#### 3.4.1 การดำเนินการแก้ไขการลดของเสียในสายการผลิต

ทางคณะผู้จัดทำได้ศึกษาสภาพการทำงานปัจจุบันของสายการผลิตได้สังเกตของเสียที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนและได้มีส่วนร่วมร่วมกับบริษัทในการจัดประชุมระดมสมองเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขและนำไปปฏิบัติ โดยได้ปรับปรุงแก้ไขดังนี้

1. จัดสรรงานให้สมดุล เพื่อลดเวลาว่างงานของพนักงาน หรือพนักงานหยุดการทำงานเพราะต้องรอคอยปัจจัยที่จำเป็น เช่น รองานจากสถานีก่อนหน้า
2. ปรับปรุงเครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำงานให้เหมาะสมกับสภาพร่างกายของพนักงาน ลดความสูญเสียเนื่องจากการเคลื่อนไหว โดยใช้อุปกรณ์ช่วย เช่น การเพิ่มขนาดถุงบรรจุภัณฑ์เพื่อง่ายต่อการบรรจุ
3. ใช้แผนภูมิคน-เครื่องจักรเพื่อนำมาตัดสินใจในการจัดการและมอบหมายปริมาณงานที่เหมาะสมให้แก่คนงานเพื่อลดเวลาว่างของทั้งคน และเครื่องจักรทำให้สมดุลในวงจรการทำงานดีขึ้น และลดความสูญเสียเนื่องจากการใช้ประโยชน์ของบุคลากรต่ำกว่าที่จะเป็น (Underutilized People)
4. ปรับปรุงขั้นตอนการทำงานให้เหมาะสม ลดความสูญเสียเนื่องจากการรอคอย ลดความสูญเสียเนื่องจากกระบวนการผลิต และลดความสูญเสียเนื่องจากการเคลื่อนไหว

#### 3.4.2 การดำเนินการแก้ไขการเพิ่มประสิทธิภาพในสายการผลิต

แนวทางการปรับปรุงจะถูกนำเสนอ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง และจัดทำมาตรฐานการทำงานของแต่ละขั้นตอนดังกล่าวพร้อมทั้งติดตามควบคุมขั้นตอนการทำงานของพนักงานให้เป็นตามวิธีการที่กำหนดปรับปรุงที่กำหนด

### 3.5 การวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผล ทางคณะผู้จัดทำได้ทำการเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการปรับปรุงโดยแบ่งตามวัตถุประสงค์ของปริยานิพนธ์ได้ดังนี้

#### 3.5.1 การประเมินผลการลดลงของจำนวนของเสียในการสายผลิต

การลดจำนวนของเสียในสายการผลิต ทางคณะผู้จัดทำได้ทำการวัดผลและประเมินผลเชิงปริมาณคือการวัดผลที่มุ่งหาข้อเท็จจริงและข้อสรุปเชิงปริมาณ เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูล โดยตัวชี้วัดคือการเปรียบเทียบร้อยละของเสียที่เกิดขึ้นภายในสายการผลิตก่อนและหลังการปรับปรุง

### 3.5.2 การวัดผลและประเมินผลการเพิ่มประสิทธิภาพในสายการผลิต

การเพิ่มประสิทธิภาพในสายการผลิต เน้นการเก็บข้อมูลเป็นตัวเลขเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันความถูกต้องของข้อมูล โดยตัวชี้วัดคือ การเปรียบเทียบผลของกำลังการผลิต ผลผลิตภัณฑอาหารต่อเดือนในหน่วยกล่องต่อคนต่อชั่วโมง ก่อนและหลังการปรับปรุง



## บทที่ 4

### ผลการดำเนินงาน

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของกระบวนการผลิตในบทที่ผ่านมา ผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินงาน พบว่าปัจจัยหลักที่มีผลกระทบต่อสายการผลิตของโรงงาน คือ จำนวนพนักงานในสายการผลิตมีมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น อีกทั้งไม่มีวิธีการทำงานมาตรฐานและเวลามาตรฐานที่จะนำมาช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ประสิทธิภาพการทำงานต่ำ และมีต้นทุนการผลิตสูง ในบทนี้จะแสดงถึงผลการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการทดลอง

#### 4.1 การออกแบบวิธีการทำงานเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ

เป็นการออกแบบวิธีการทำงานให้แก่พนักงาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดความสูญเปล่าและปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงาน โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน ขจัดงานที่ซ้ำซ้อนและไม่จำเป็น โดยใช้เครื่องมือทางด้านวิศวกรรมอุตสาหกรรมเข้ามาทำการวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยเครื่องมือต่างๆ ดังนี้

##### 4.1.1 การใช้แผนภูมิการไหลและแผนภูมิคน - เครื่องจักร

การใช้แผนภูมิการไหลและแผนภูมิคน - เครื่องจักร ช่วยให้เห็นถึงลำดับการทำงานของพนักงาน และเวลาที่ใช้ในการทำงานแต่ละกระบวนการ สามารถนำไปวิเคราะห์หาขั้นตอนการทำงานและเวลาในการทำงานที่เหมาะสมกับจำนวนพนักงาน ทั้งนี้สามารถลดเวลาว่างงานของคนและเครื่องจักร

##### 4.1.2 การบันทึกเวลาการทำงานแต่ละกระบวนการ

โดยใช้เครื่องมือและเทคนิคการเพิ่มผลผลิต (Productivity Tools and Technique) แสดงรายละเอียดขั้นตอนการทำงานแต่ละกระบวนการของทุกๆ สายการผลิตอีกครั้ง เพื่อเปรียบเทียบวิเคราะห์เวลาการทำงานของแต่ละกระบวนการระหว่างก่อนและหลังการปรับปรุง

#### 4.2 การปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน

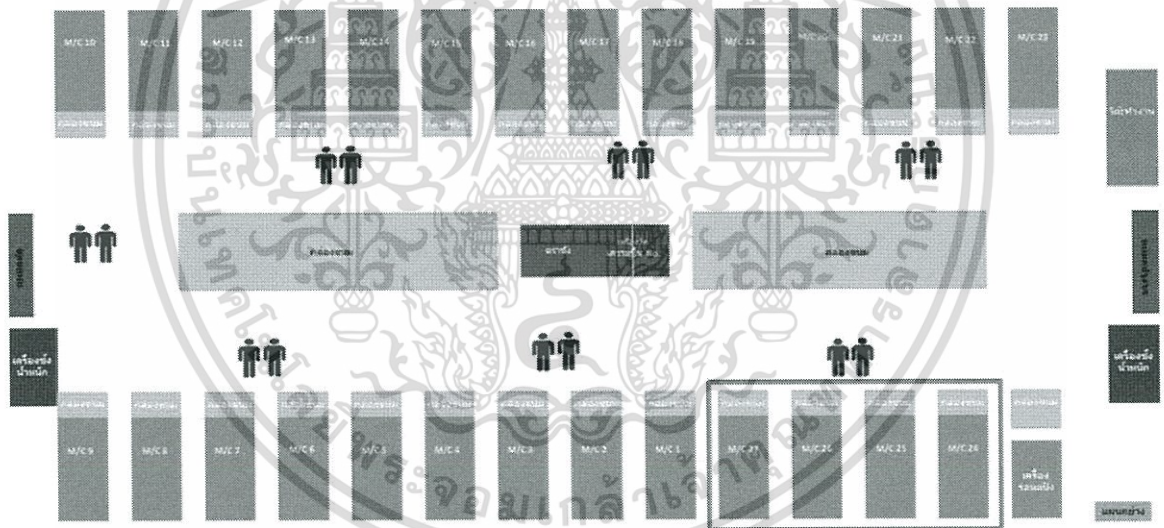
ในการปรับปรุงกระบวนการจะมีการเปลี่ยนแปลงขั้นตอนการทำงานของพนักงาน ตามแนวทางที่วางไว้ เพื่อให้การทำงานของพนักงานมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น โดยมีรายละเอียดในการปรับปรุงกระบวนการ ดังนี้

#### 4.2.1 การปรับปรุงกระบวนการสายการผลิตตากแห้ง

การปรับปรุงกระบวนการสายการผลิตตากแห้ง จากเดิมก่อนการปรับปรุงมีจำนวนพนักงานรวมทั้งสายการผลิต 28 คน โดยแบ่งเป็น หัวหน้างาน 1 คน พนักงานดูแลเอกสาร 1 คน พนักงานตรวจสอบร้อยละความชื้น 5 คน พนักงานร่อนแป้ง 5 คน พนักงานเทชนมลงบนเครื่องจักรและพนักงานเซ็นขนม 16 คน

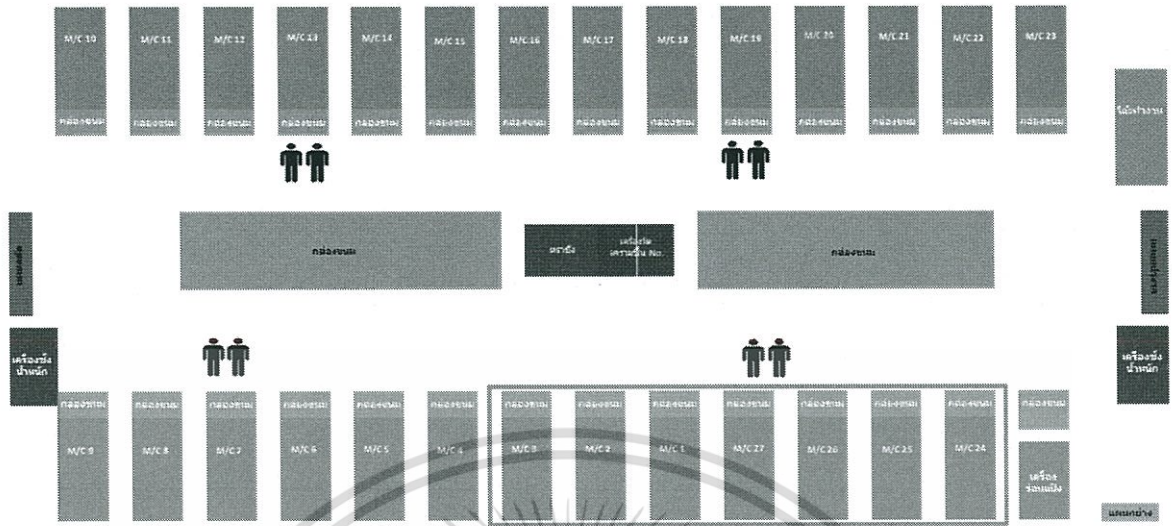
หลังปรับปรุงกระบวนการ ได้ทำการแบ่งกะการทำงานของพนักงานออกเป็นสองกะ โดยแบ่งเป็นกะแรกเวลา 7:00-10:00 มีจำนวนพนักงานทั้งสายการผลิต 23 คน โดยแบ่งเป็น หัวหน้างาน 1 คน พนักงานดูแลเอกสาร 1 คน พนักงานตรวจสอบค่าร้อยละความชื้น 5 คน พนักงานเทชนมลงบนเครื่องจักร 14 คน พนักงานเซ็นขนม 2 คน และในกะแรกไม่มีการร่อนแป้ง

กะที่สองเวลา 10:30-16:00 มีจำนวนพนักงานทั้งสายการผลิต 17 คน โดยแบ่งเป็น หัวหน้างาน 1 คน พนักงานดูแลเอกสาร 1 คน พนักงานตรวจสอบค่าร้อยละความชื้น 5 คน พนักงานเทชนมลงบนเครื่องจักร 8 คน พนักงานเซ็นขนม 2 คน และหากมีการร่อนแป้งจะใช้พนักงานอีก 4 คน รวมเป็นทั้งหมด 21 คน



รูปที่ 4.1 ลักษณะการทำงานในกะแรกของสายการผลิตตากแห้งที่มีพนักงานคุมเครื่องจักร 2 คนต่อ 4 เครื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการ50ษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

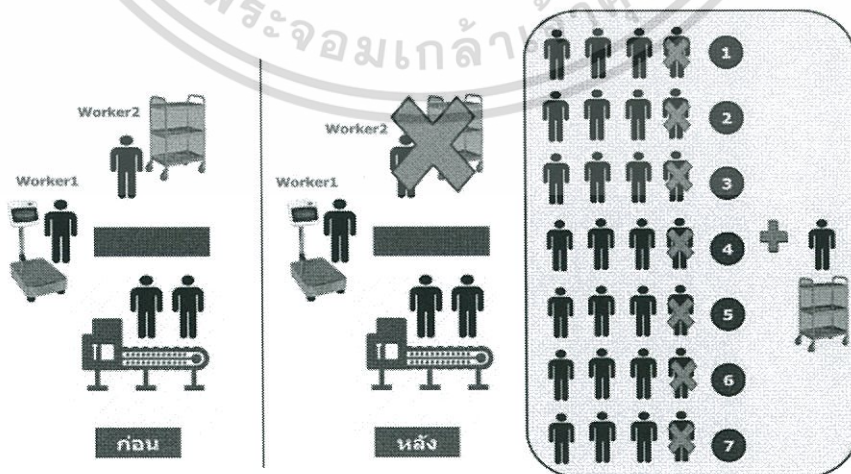


รูปที่ 4.2 ลักษณะการทำงานในกะแรกของสายการผลิตตากแห้งที่มีพนักงานคุมเครื่องจักร 2 คนต่อ 7 เครื่อง

#### 4.2.2 การปรับปรุงกระบวนการสายการผลิตคัดแยกหลังปรุงรส

การปรับปรุงกระบวนการสายการผลิตคัดแยกหลังปรุงรส จากเดิมมีจำนวนพนักงานทั้งสายการผลิต 28 คน โดยมีสายการผลิตทั้งหมด 7 สายการผลิต แบ่งเป็นพนักงานคัดขนมหน้าเครื่อง 2 คน พนักงานบรรจุและชั่งน้ำหนัก 1 คน และ พนักงานมัดปากถุงพลาสติกและขนส่ง 1 คน

หลังการปรับปรุงกระบวนการ ได้ทำการลดพนักงานที่ทำหน้าที่มัดปากถุงพลาสติกและขนส่งออกทั้ง 7 สายการผลิต โดยเหลือพนักงานสำหรับเข็นขนมทั้ง 7 สายการผลิตเพียง 1 คน เนื่องจากมีการรอกอยการทำงานของพนักงานที่ทำหน้าที่มัดปากถุงพลาสติกและขนส่ง เมื่อทดลองจับเวลารวมของพนักงานที่ทำหน้าที่ บรรจุและชั่งน้ำหนัก และ พนักงานที่ทำหน้าที่มัดปากถุงพลาสติกและขนส่งแล้ว พบว่ามีเวลาเพียงพอกับเวลาที่ใช้ในการรอกขนม



รูปที่ 4.3 การเปรียบเทียบจำนวนพนักงานก่อน-หลังการปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการ 51 ษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 4.2.3 การปรับปรุงกระบวนการสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลีก

การปรับปรุงกระบวนการสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลีก มีปริมาณการผลิตขนมเป็นจำนวนมากและหลากหลายตามคำสั่งซื้อของลูกค้า ทางคณะผู้จัดทำจึงมุ่งเน้นปรับปรุงที่การผลิตหลักที่เป็นแม่แบบเพียง 3 ผลิตภัณฑ์

#### 4.2.3.1 การปรับปรุงกระบวนการผลิตโดยใช้หลักการของไคเซ็น

การปรับปรุงกระบวนการผลิตโดยใช้หลักการไคเซ็น เพื่อปรับขนาดบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1 เนื่องจากบรรจุภัณฑ์เดิมมีขนาดเล็กเกินไปทำให้พนักงานใช้เวลาในการจัดของขนมมากเกินไป คณะผู้จัดทำจึงได้ทำการปรึกษากับบริษัทถึงปัญหานี้และทางบริษัทกับลูกค้าได้ตกลงกันในเรื่องของขนาดโดยเปลี่ยนเป็นดังนี้ จากเดิมกว้าง 31.7 เซนติเมตร เป็น 33 เซนติเมตร และยาว 21.3 เซนติเมตร เป็น 23 เซนติเมตร ซึ่งเป็นตัวเลขที่ไม่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการผลิตและต้นทุนการผลิต

#### 4.2.3.2 การปรับปรุงกระบวนการทำงานโดยการกำหนดเวลามาตรฐาน

การปรับปรุงกระบวนการทำงานโดยการกำหนดเวลามาตรฐานเพื่อวิเคราะห์เวลาการทำงานจริงและเวลาว่างานของพนักงานแต่ละคนในแต่ละกระบวนการ โดยเปรียบเทียบเวลาการทำงานหนึ่งรอบกระบวนการของแต่ละขั้นตอนเพื่อวิเคราะห์การทำงานว่ามีความเหมาะสมที่จะจัดเป็นมาตรฐานในการกำหนดจำนวนพนักงาน

จากบทที่ 3 ได้ทำการคำนวณไว้ก่อนหน้านี้แล้ว โดยมีเวลามาตรฐานดังนี้ เวลามาตรฐานของการทำงานผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1 190.82 วินาทีต่อ ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2 130.35 วินาทีต่อกล่อง และผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3 99.17 วินาทีต่อกล่อง

### 4.3 การเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการปรับปรุง

#### 4.3.1 การเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการปรับปรุงของสายการผลิตตากแห้ง

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานก่อนและหลังการปรับปรุงของสายการผลิตตากแห้ง

ก่อนปรับปรุง	หลังปรับปรุง
1. ไม่มีการกำหนดจำนวนพนักงานในการควบคุมเครื่องจักร	กะแรก พนักงาน 2 คนคุม 4 เครื่อง, กะที่สอง พนักงาน 2 คนคุม 7 เครื่อง
2. จำนวนพนักงานทั้งสายการผลิตมี 28 คน	จำนวนพนักงานทั้งสายการผลิตมี 23 คน
3. สวัสดิการพนักงาน 106,872 บาทต่อคนต่อปี แบ่งออกเป็น ค่าแรงพนักงาน 6,600 บาทต่อคนต่อเดือน ค่าสวัสดิการฝึกอบรมและพัฒนาพนักงาน 250 บาทต่อคนต่อเดือน ค่ารถรับ-ส่งพนักงาน 1,000 บาทต่อคนต่อเดือน ค่าสวัสดิการเครื่องแบบพนักงาน 440 บาทต่อคนต่อเดือน ค่าอุปกรณ์และเบิกค่าใช้จ่ายอื่นๆ 616 บาทต่อคนต่อเดือน รวมเป็นเงิน 2,992,416 บาท	ค่าจ้างพนักงานทั้งสายการผลิต 2,458,056 บาท
4. อัตราการปฏิบัติงานของพนักงานของพนักงานเท่ากับร้อยละ 34.76	อัตราการปฏิบัติงานของพนักงานของพนักงานเท่ากับร้อยละ 58.27

#### 4.3.2 การเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการปรับปรุงของสายการผลิตคัดแยกหลังปรุงรส

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานก่อนและหลังการปรับปรุงของสายการผลิตคัดแยกหลังปรุงรส

ก่อนปรับปรุง	หลังปรับปรุง
1. จำนวนพนักงานทั้งสายการผลิตมี 28 คน	จำนวนพนักงานทั้งสายการผลิตมี 22 คน
2. พนักงานบรรจุและชั่งน้ำหนัก 1 คน และพนักงานมัดปากถุงพลาสติกและขนส่ง 1 คน	รวมการทำงานของพนักงานบรรจุและชั่งน้ำหนัก และ พนักงานมัดปากถุงพลาสติกและขนส่ง
3. อัตราการปฏิบัติงานของพนักงานของ พนักงานคนที่ 1 เท่ากับร้อยละ 40.3 พนักงานคนที่ 2 เท่ากับร้อยละ 50.75	อัตราการปฏิบัติงานของพนักงานของพนักงานเท่ากับร้อยละ 91.04

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 4.3.3 การเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการปรับปรุงของสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลี

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานก่อนและหลังการปรับปรุงของสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลี

ก่อนปรับปรุง	หลังปรับปรุง
1. ขนาดบรรจุภัณฑ์มีขนาดเล็กเกินไป ใส่ยาก	ปรับขนาดบรรจุภัณฑ์ให้ใหญ่ขึ้น ใส่ง่าย
2. ไม่มีเวลาการทำงานที่เป็นมาตรฐาน	มีเวลาการทำงานที่เป็นมาตรฐาน
3. การทำงานไม่มีเวลามาตรฐาน	เวลามาตรฐานของการทำงานผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1 190.82 วินาทีต่อ ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2 130.35 วินาทีต่อกล่อง และผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3 99.17 วินาทีต่อกล่อง
4. ไม่มีการกำหนดหน้าที่ของพนักงานที่ชัดเจน	มีการกำหนดหน้าที่ของพนักงานที่ชัดเจน
5. กำลังการผลิตของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1 5 กล่องต่อชั่วโมง ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2 75 กล่อง ต่อ ชั่วโมง และผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3 100 กล่องต่อชั่วโมง	กำลังการผลิตของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1 72 กล่องต่อ ชั่วโมง ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2 106 กล่องต่อชั่วโมง และผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3 193 กล่องต่อชั่วโมง

## บทที่ 5

### สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลการดำเนินงานที่ผ่านมา จากการศึกษาปัญหาของกรณีศึกษา พบว่า โรงงานผลิตอาหารของบริษัทแห่งหนึ่ง ซึ่งมีปัญหาการทำงานของพนักงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ มีการว่างงาน และมีกระบวนการทำงานที่ไม่เหมาะสม เพื่อลดความสูญเปล่าที่เกิดขึ้น การศึกษานี้ได้ทำการวิเคราะห์การทำงานด้วยแผนภูมิการทำงานของคน - เครื่องจักร แผนภูมิกระบวนการไหล มาเป็นแนวทางในการดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงกระบวนการ และกำหนดวิธีการทำงานรวมทั้งเวลามาตรฐาน ทำให้สามารถกำหนดจำนวนพนักงานและเวลาในการทำงานที่เหมาะสมให้กับสายการผลิต ดังสรุปได้ดังนี้

#### 5.1 สรุปผลการดำเนินงาน

หากพิจารณาในรายละเอียดของร้อยละการทำงานของพนักงานแต่ละคน และแต่ละกระบวนการ ก่อนที่จะทำการปรับปรุงกระบวนการ พบว่าบางกระบวนการมีความว่างงานของ พนักงานหรือความสูญเปล่าในการผลิตมากเกินไปจนความจำเป็น และในพนักงานบางรายนั้นมีรอบเวลาการทำงานและเวลาการว่างงานที่มากน้อยไม่เท่ากัน โดยค่าร้อยละการปฏิบัติงานของพนักงานแต่ละคนในแต่ละกระบวนการ ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 การเปรียบเทียบจำนวนพนักงานที่ใช้ในสายการผลิตตากแห้งและคัดแยกหลังปรุงรส

สายการผลิต	จำนวนพนักงาน (คน)		จำนวนพนักงานที่ลดได้	ร้อยละจำนวนพนักงานที่ลดลง
	ก่อนการปรับปรุง	หลังการปรับปรุง		
ตากแห้ง	28	23	5	17.86%
คัดแยกหลังปรุงรส	28	22	6	21.43%

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการ 55 เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.2 การเปรียบเทียบร้อยละประสิทธิภาพการผลิตของผลิตภัณฑ์ชนิดต่างๆในสายการผลิต

บรรจุ-ค้ำปลีก

สายการผลิต บรรจุ-ค้ำปลีก	เวลามาตรฐาน (วินาที)	ประสิทธิภาพการผลิต (กล่อง/ชั่วโมง)		ประสิทธิภาพการ ผลิตที่เพิ่มขึ้น
		ก่อนการปรับปรุง	หลังการปรับปรุง	
ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1	190.82	50	72	30.56%
ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2	130.35	75	106	29.25%
ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3	99.17	100	193	48.19%

จากตารางที่ 5.1 สามารถแสดงให้เห็นถึงการปรับปรุงมาตรฐานจำนวนพนักงานต่อสายการผลิตที่มีจำนวนลดลง สามารถลดต้นทุนในส่วนต้นทุนค่าแรงของพนักงาน จากก่อนปรับปรุงในสายการผลิตตากแห้งมีจำนวนพนักงาน 28 คน หลังการปรับปรุงมีจำนวนพนักงาน 23 คน ลดจำนวนพนักงานได้ 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 17.86 ของจำนวนพนักงานในสายการผลิต สายการผลิตคัดแยกหลังปรุงรรมีจำนวนพนักงาน 28 คน หลังการปรับปรุงมีจำนวนพนักงาน 22 คน ลดจำนวนพนักงานได้ 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 21.43 ของจำนวนพนักงาน โดยพนักงานส่วนที่สามารถลดได้ในแต่ละสายการผลิตนั้น จะมีการปรับเปลี่ยนหน้าที่โดยจะมอบหมายให้ปฏิบัติงานแทนพนักงานที่ไม่มาทำงานในแต่ละวัน (แทนพนักงานที่ลางาน) ทำให้สามารถเพิ่มทักษะการทำงานให้กับพนักงานได้ และจากข้อมูลของทางบริษัทพบว่า จากเดิมที่บริษัทมีความจำเป็นต้องจ้างพนักงานใหม่มาทดแทนพนักงานที่ลาออกอยู่ทุกเดือน แต่หลังจากการปรับปรุงกระบวนการในงานวิจัยนี้ ทำให้สามารถลดการจ้างพนักงานระดับปฏิบัติการได้ในระดับหนึ่ง

จากตารางที่ 5.2 สายการผลิตบรรจุค้ำปลีกไม่มีการปรับลดพนักงาน แต่มีการปรับเวลามาตรฐานในการทำงาน จากเดิมผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1 สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ได้ 50 กล่องต่อชั่วโมง เมื่อกำหนดเวลามาตรฐานในการทำงานเป็น 190.82 วินาที ผลิตผลิตภัณฑ์ได้ 72 กล่องต่อชั่วโมง หรือมีประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 30.56 ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2 สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ได้ 75 กล่องต่อชั่วโมง เมื่อกำหนดเวลามาตรฐานในการทำงานเป็น 130.35 วินาที ผลิตผลิตภัณฑ์ได้ 106 กล่องต่อชั่วโมง หรือมีประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 29.25 และ ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3 สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ได้ 100 กล่องต่อชั่วโมง เมื่อกำหนดเวลามาตรฐานในการทำงานเป็น 99.17 วินาที ผลิตผลิตภัณฑ์ได้ 193 กล่องต่อชั่วโมง หรือมีประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 48.19

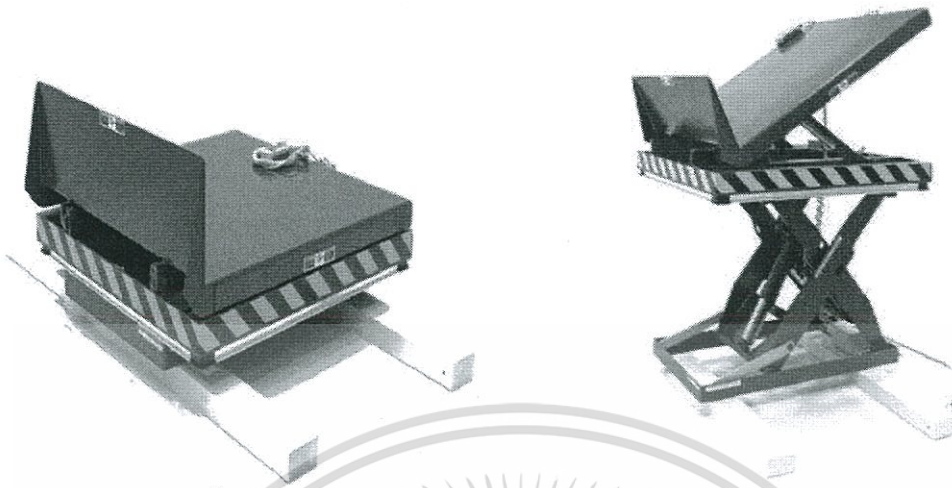
## 5.2 ข้อเสนอแนะ

### 5.2.1 การใช้อุปกรณ์เสริมการทำงานของพนักงานในสายการผลิตตากแห้ง

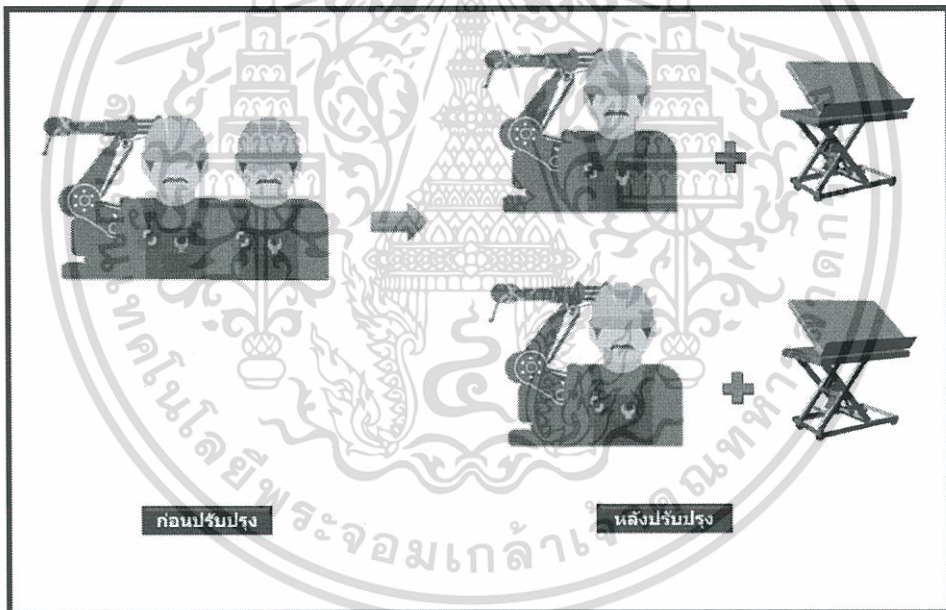
การใช้อุปกรณ์เสริมการทำงานของพนักงาน ที่ช่วยสนับสนุนการทำงานของพนักงาน กระบวนการทำงานมีความสะดวก ปลอดภัยและยังสามารถลดเวลาในการปฏิบัติงานให้น้อยลง โดยดำเนินการตามแนวทางการปรับปรุง คณะผู้จัดทำได้เลือกใช้เครื่องยกไฮดรอลิกเข้ามาเป็นอุปกรณ์เสริม ค่าเครื่องยกไฮดรอลิก 20,000 บาทต่อเครื่องและอายุการใช้งาน 5 ปี ค่าใช้จ่ายรายปี 5,009.13 บาทต่อปี ประมาณการค่าซ่อมบำรุงปีละ 2,000 บาทต่อเครื่อง การใช้อุปกรณ์เสริม โดยใช้เครื่องยกไฮดรอลิก จากเดิมพนักงาน 2 คน ต้องทำหน้าที่ช่วยประคองถังใส่ขนมเมื่อเทขนมลงบนเครื่องจักร เนื่องจากถังใส่ขนมมีน้ำหนักถึง 20-25 กิโลกรัม ประกอบกับขนาดของถังใส่ขนมมีขนาดใหญ่จึงไม่สามารถยกคนเดียวได้ ส่งผลให้มีการรองานกัน และเกิดการว่างงานของพนักงาน หลังการปรับปรุง เครื่องยกไฮดรอลิกสามารถลดความเมื่อยล้าจากการก้มและยกของหนัก และพนักงานสามารถคุมเครื่องจักรเพียงคนเดียวได้



รูปที่ 5.1 ตัวอย่างการทำงานของเครื่องยกไฮดรอลิกกับพนักงาน



รูปที่ 5.2 ตัวอย่างการทำงานของเครื่องยกไฮดรอลิก



รูปที่ 5.3 เปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังปรับปรุงของสายการผลิตตากแห้งเมื่อใช้เครื่องยกไฮดรอลิก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 5.2.2 การใช้อุปกรณ์เสริมการทำงานของพนักงานในสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลีก

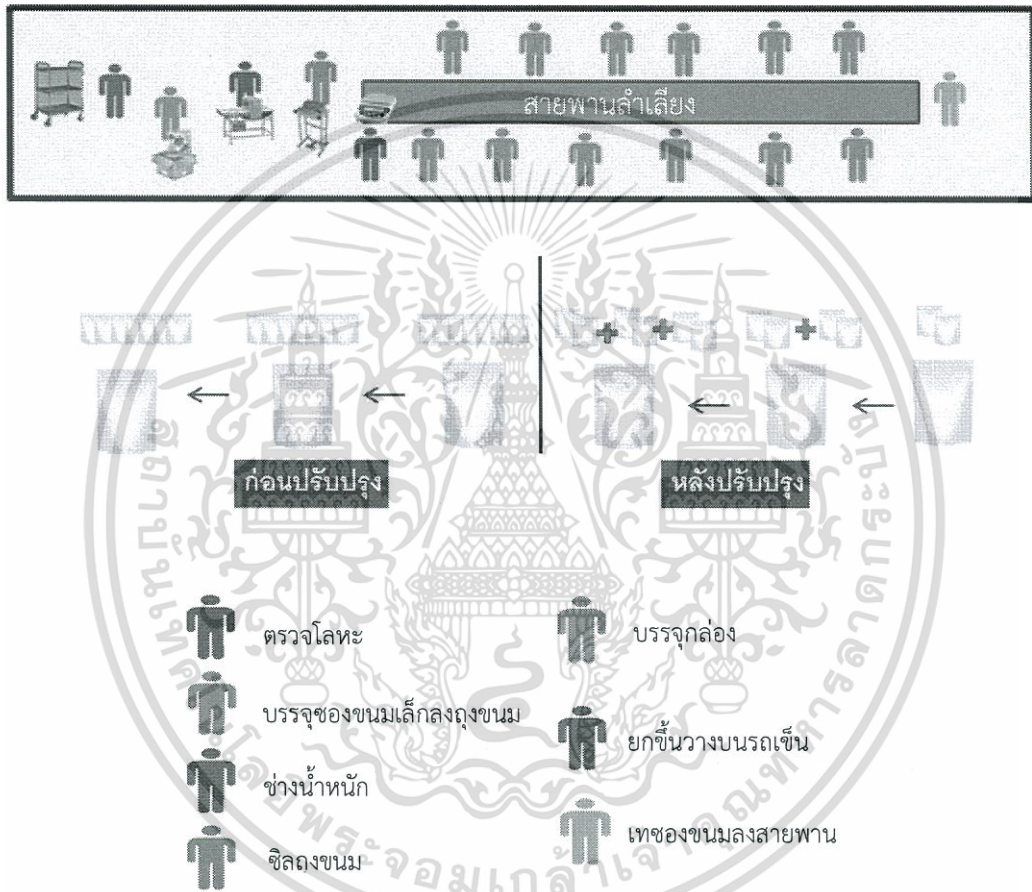
การใช้อุปกรณ์เสริม โดยใช้สายพานลำเลียง จากเดิมที่พนักงานต้องลุกขึ้นหยิบผลิตภัณฑ์เพื่อนำมาเทกองบนโต๊ะบรรจุและมีการแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจนมากขึ้น เมื่อมีสายพานลำเลียงเข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน โดยสายพานที่เลือกมานั้นมีคุณสมบัติที่สามารถเคลื่อนย้าย ปรับเปลี่ยนตามความต้องการการผลิตของแต่ละสินค้าที่มีความแตกต่างกันได้เป็นอย่างดี เนื่องจากสายการผลิตมีพื้นที่จำกัดและมีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ที่มีการทำงานแตกต่างกันออกไป โดยเมื่อนำสายพานลำเลียงมาเป็นอุปกรณ์เสริมแล้ว จะมีการกำหนดมาตรฐานการทำงานของพนักงานดังตัวอย่างต่อไปนี้



รูปที่ 5.4 สายพานลำเลียงในสายการผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการ<sup>59</sup>ฯเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

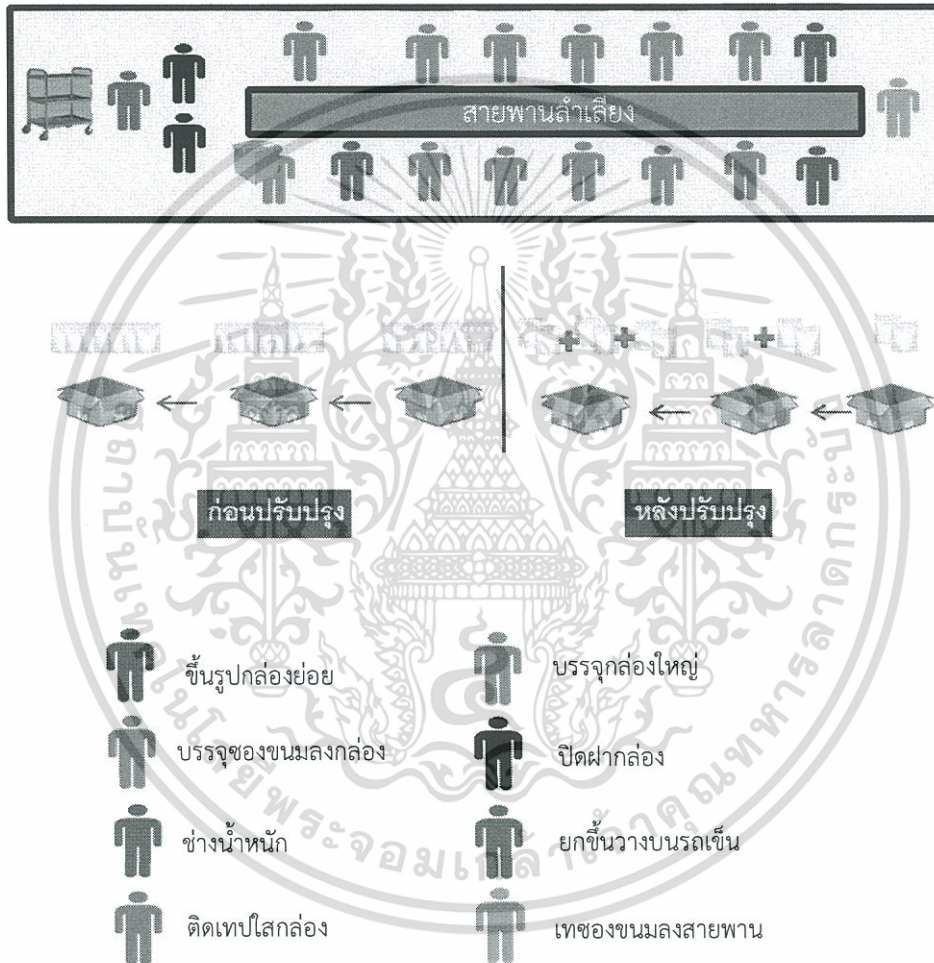
ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1 : พนักงานหน้าที่บรรจุของนมลงบรรจุภัณฑ์ 12 คน (ฝั่งละ 6 คน) โดยทำการบรรจุคนละ 2 ซองแล้ววางลงสายพานให้พนักงานคนถัดไปจนครบบรรจุภัณฑ์ละ 12 ซอง พนักงานคอยป้อนของนมที่ต้นทางของสายพาน 1 คน พนักงานหน้าที่ซ่งน้ำหนักบรรจุภัณฑ์ 1 คน พนักงานชั่งของนม 1 คน พนักงานหน้าที่บรรจุของนมลงในกล่อง 1 คน พนักงานหน้าที่ซ่งน้ำหนักกล่องใหญ่อีกครั้งก่อนใช้เทปใสปิดกล่อง 1 คนและพนักงานยกกล่องขึ้นรถเข็น 1 คน



รูปที่ 5.5 การปรับปรุงกระบวนการโดยสายพานลำเลียงในสายการผลิตบรรจุ-ค้าปลีกผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการ60ษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

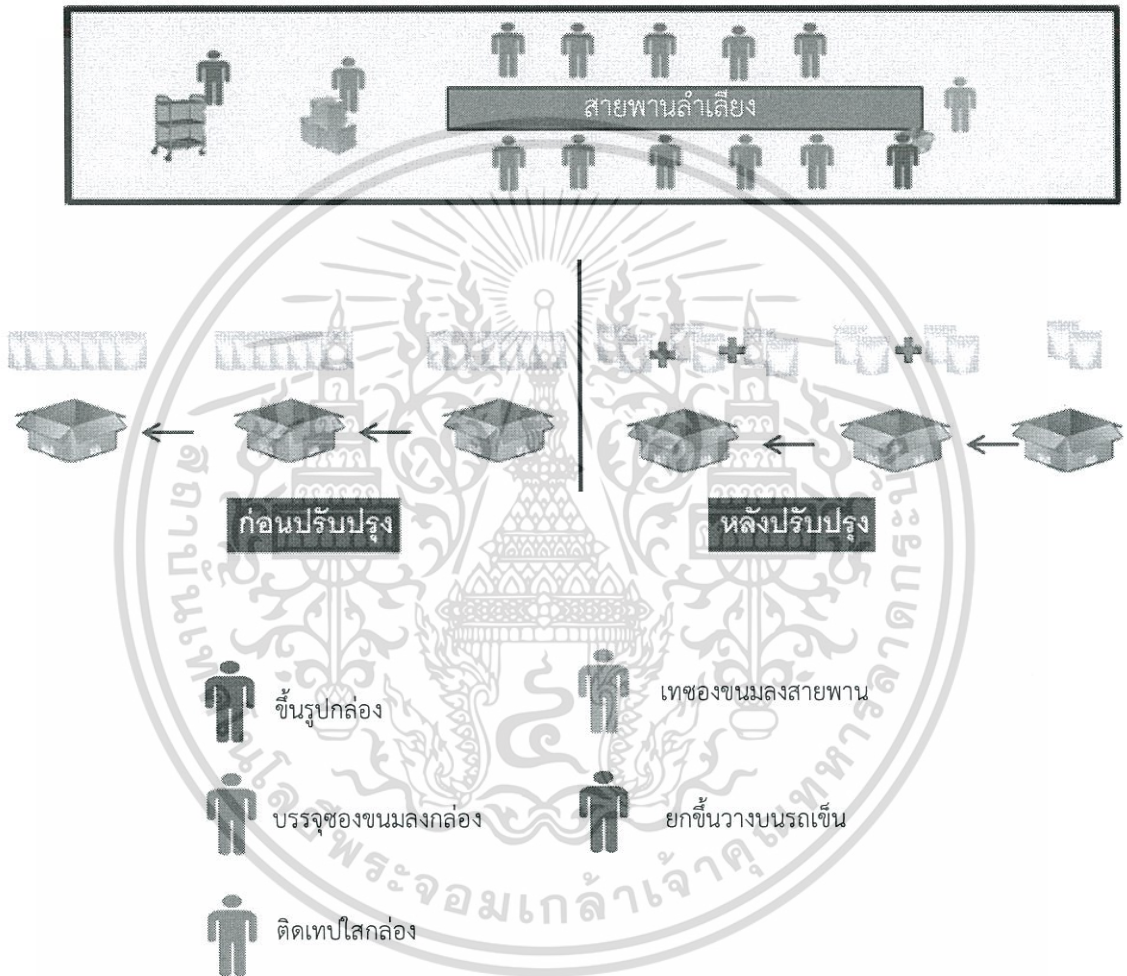
ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2 : พนักงานหน้าที่บรรจุของผลิตภัณฑ์ลงกล่องย่อย 10 คน (ฝั่งละ 5 คน) โดยทำการบรรจุคนละ 2 ซองแล้ววางลงสายพานให้พนักงานคนถัดไปจนครบกล่องละ 10 ซอง พนักงานขึ้นรูปกล่องย่อย 2 คน พนักงานคอยป้อนซองขนมที่ต้นสาย 1 คน พนักงานหน้าที่ซ่งน้ำหนักล่องย่อย 1 คน พนักงานติดเทปใสปิดกล่องย่อย 1 คน พนักงานหน้าที่บรรจุกล่องย่อยลงในกล่องใหญ่ 4 กล่อง 1 คน พนักงานหน้าที่ซ่งน้ำหนักล่องใหญ่อีกครั้งก่อนใช้เทปใสปิดกล่องแล้วจึงนำขึ้นรถเข็น 1 คน



รูปที่ 5.6 การปรับปรุงกระบวนการโดยสายพานลำเลียงในสายการผลิตบรรจุ-ค้าปลีกผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการ61ษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3 : พนักงานหน้าที่บรรจุของผลิตภัณฑ์ลงกล่อง 10 คน (ฝั่งละ 5 คน) โดยทำการบรรจุคนละ 1 ซองแล้ววางลงสายพานให้พนักงานคนถัดไปจนครบกล่องละ 5 ซอง พนักงานคอยป้อนซองขนมที่ต้นสาย 1 คน พนักงานขึ้นรูปกล่อง 1 คน พนักงานติดเทปใส 1 คน และพนักงานยกกล่องขึ้นรถเข็น 1 คน

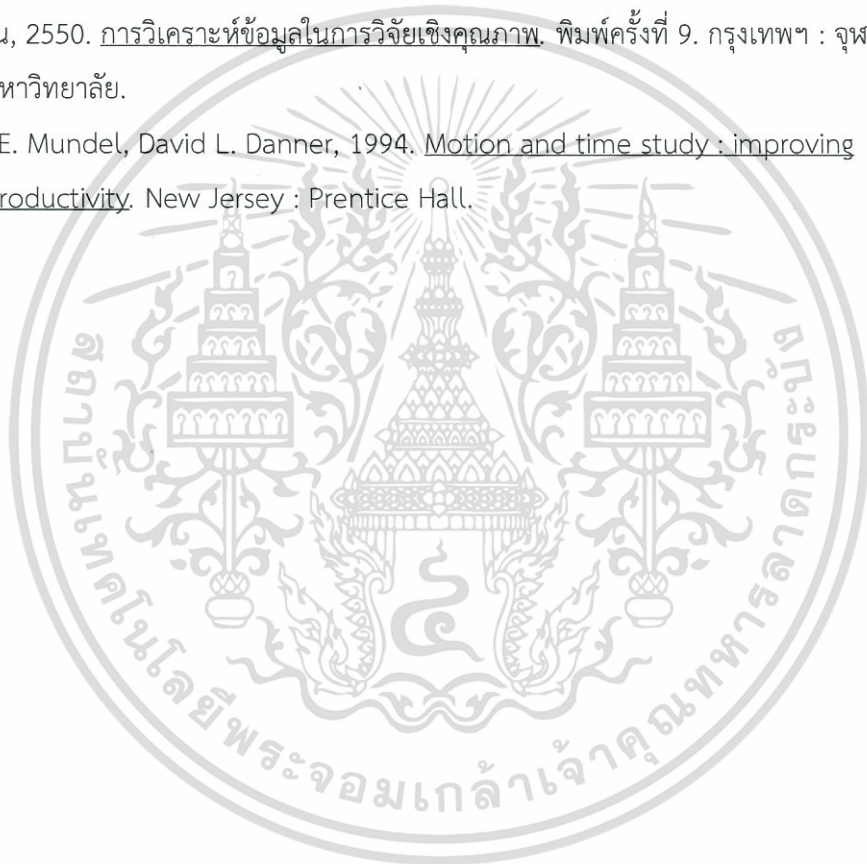


รูปที่ 5.7 การปรับปรุงกระบวนการโดยสายพานลำเลียงในสายการผลิตบรรจุ-ค้าปลีกผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการ62ษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## เอกสารอ้างอิง

- คมสัน จิระภัทรศิลป์, 2548. การวิเคราะห์และปรับปรุงความสามารถกระบวนการการทำงานแบบหล่อทรายขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพงานหล่อโลหะ. กรุงเทพฯ : เทคโนโลยี มีเดีย
- นิวิธ เจริญใจ, 2539. การศึกษาการเคลื่อนไหวและเวลา. เชียงใหม่: ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิชิต อุ๋อัน, 2550. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Marvin E. Mundel, David L. Danner, 1994. Motion and time study : improving productivity. New Jersey : Prentice Hall.

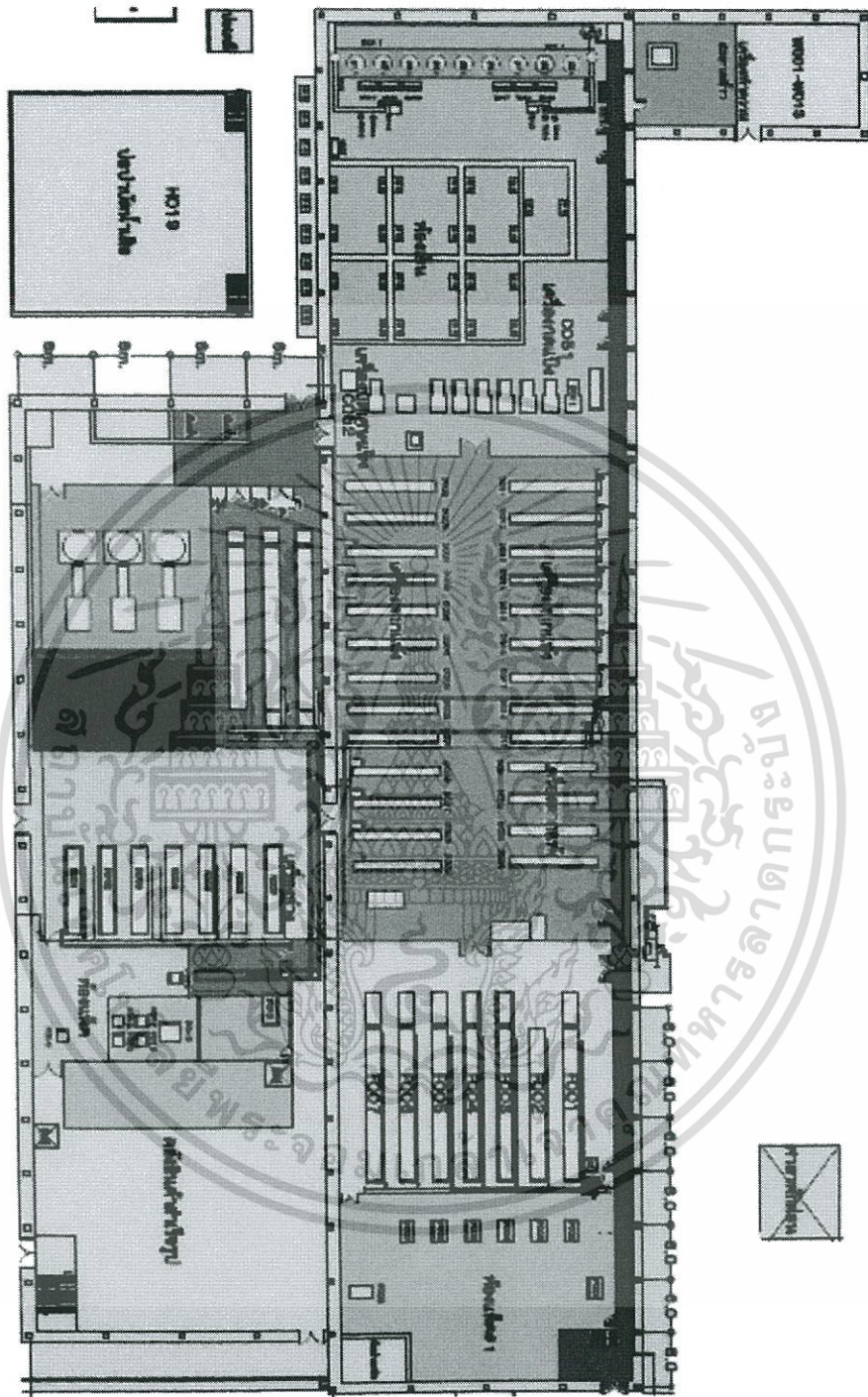


เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการ<sup>63</sup>ษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



รูปที่ ผ.1 ผังโรงงานผลิตอาหารกรณีศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่ออาชีพ 1 ขาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ผ.1 ปริมาณการผลิตในสายการผลิตตากแห้งแบ่งตามเบอร์ขนม

ปริมาณการผลิตในสายการผลิตตากแห้งแบ่งตามเบอร์ขนม	
ชนิดขนม	ปริมาณการผลิต
B-11	17884
B-13	4165
B-14	3513
B-21	2256
B-29	969
B-33	11463
B-36	12308
B-37	10200
B-81	11900
C-01	255
C-29	1178
C-62	2346
C-88	2720
D-05	34
D-08	2800
D-13	29112
D-60	2176
D-72	1173
D-76	782
H-02	41296
H-03	12400
H-07	3655
H-15	30328
H-40	255
H-48	170
H-63	31365
H-85	24446

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการประชาสัมพันธ์เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ผ.1 ปริมาณการผลิตในสายการผลิตตากแห้งแบ่งตามเบอร์ขนม (ต่อ)

ปริมาณการผลิตในสายการผลิตตากแห้งแบ่งตามเบอร์ขนม	
ชนิดขนม	ปริมาณการผลิต
H-100	4964
H-142	32
H-205	3740
H-243	3485
H-249	68
H-256	66336
H-261	1955
H-264	11530
H-268	3808
H-269	9360
H-273	1600
H-281	9775
H-284	612
H-293	4464
H-295	1224
H-298	6035
H-301	374
H-302	2125
H-304	2960
H-311	2550
H-327	5423
H-328	2040
H-329	4675
H-330	748
H-331	340
H-334	2550
H-341	8916

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการประชาสัมพันธ์เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ผ.1 ปริมาณการผลิตในสายการผลิตตากแห้งแบ่งตามเบอร์ขนม (ต่อ)

ปริมาณการผลิตในสายการผลิตตากแห้งแบ่งตามเบอร์ขนม	
ชนิดขนม	ปริมาณการผลิต
H-343	4250
H-344	425
H-345	7735
H-346	15266
H-347	425
H-348	4420
H-349	8704
H-350	850
H-351	748
H-355	425
H-356	1700
H-357	976
H-360	170
H-405	68

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ผ.2 บันทึกเวลาการทำงานของสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลีก ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1

ลำดับ ที่	บันทึกเวลาการทำงานของสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลีก ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 1						
	บรรจุ12ซอง	ซังน้ำหนัก	ซิลปากถุง	ตรวจโลหะ	บรรจุลงกล่อง ใหญ่	เทปใสกล่อง+ ซังน้ำหนัก	ชั้นรูปกล่อง
1	45	3	5	2	50	38	20
2	53	3	5	2	63	32	22
3	50	4	6	4	58	48	20
4	43	2	6	3	52	51	23
5	52	3	5	2	65	38	18
6	47	4	4	2	60	33	20
7	56	2	5	4	52	44	24
8	40	3	4	2	64	47	22
9	51	3	5	3	49	48	19
10	39	2	5	2	56	38	22
11	41	4	6	3	67	32	24
12	47	5	6	4	45	49	19
13	45	2	4	3	63	28	17
14	38	5	6	2	59	43	20
15	52	2	5	3	56	47	22
16	49	4	4	3	48	32	18
17	55	4	5	2	55	46	22
18	57	4	4	3	59	49	20
19	46	3	5	4	40	38	21
20	43	4	5	3	53	30	20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อ กศ.5 กษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ผ.3 บันทึกเวลาการทำงานของสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลีก ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2

ลำดับ ที่	บันทึกเวลาการทำงานของสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลีก ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 2					
	ชั้นรูปกล่อง เล็ก	บรรจุลง กล่องเล็ก	ซังน้ำหนัก กล่องเล็ก	เทปใสกล่องเล็ก	ชั้นรูปกล่องใหญ่	บรรจุกล่องใหญ่+เทป ใส+ยกวางรถเข็น
1	10	44	3	10	22	21
2	6	43	3	10	21	24
3	5	46	2	8	19	22
4	6	39	2	8	25	24
5	8	51	3	10	23	30
6	6	55	3	8	24	21
7	7	39	2	8	19	24
8	8	41	2	10	20	24
9	9	36	3	8	20	19
10	7	45	3	9	20	27
11	6	32	3	11	21	24
12	7	40	2	6	23	25
13	8	56	2	7	20	24
14	8	38	3	8	17	28
15	9	33	2	10	17	31
16	7	34	3	9	21	27
17	8	43	2	7	21	22
18	8	45	3	6	26	27
19	9	42	2	8	19	23
20	8	42	3	9	28	24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ผ.4 บันทึกเวลาการทำงานของสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลีก ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3

ลำดับ ที่	บันทึกเวลาการทำงานของสายการผลิตบรรจุ-ค้ำปลีก ผลิตภัณฑ์ชนิดที่ 3					
	ชั้นรูปกล่อง	ยกกล่อง เปล่ามาตั้งไว้	เทขนมจาก ถุงฟ้า	บรรจุลงกล่อง	เทปใสกล่อง	ซึ่งน้ำหนัก+ยกไปวาง บนรถเข็น
1	15	21	14	17	18	4
2	13	38	16	16	17	3
3	14	20	14	17	16	4
4	12	37	15	15	18	3
5	13	23	13	17	17	4
6	14	25	19	18	15	3
7	13	23	19	15	15	4
8	14	18	15	16	16	3
9	13	22	17	14	16	2
10	11	31	19	15	15	3
11	15	24	16	17	17	3
12	13	31	21	16	17	4
13	11	35	17	18	17	4
14	13	19	24	15	17	3
15	12	19	13	16	14	3
16	13	19	19	17	14	4
17	14	28	15	15	17	3
18	18	24	14	14	14	4
19	14	21	16	16	18	5
20	13	18	17	19	18	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ผ.5 บันทึกเวลาการทำงานของสายการผลิตคัดแยกหลังปรุงรส

ลำดับ ที่	บันทึกเวลาการทำงานของสายการผลิตคัดแยกหลังปรุงรส				
	หยิบถุงเปล่า+ กางถุงใส่ถัง	รอตังเต็ม	ยกถังออกใส่ถังใหม่ (เครื่องชั่ง)	หยิบถุงออกจากถัง	รับถุง+มัดถุง+ เอาถุงวางชั้น
1	9.27	34.48	2.91	3.10	20.52
2	12.24	30.15	2.44	2.60	18.77
3	10.45	33.88	2.41	2.99	20.07
4	11.76	31.62	2.54	2.21	19.53
5	13.12	20.75	3.00	2.54	19.76
6	11.53	30.22	2.50	2.91	18.74
7	8.61	32.88	2.65	3.02	24.52
8	11.35	29.04	3.43	2.03	19.21
9	10.40	15.35	2.56	2.80	19.45
10	8.84	20.65	4.68	2.31	18.43
11	13.11	18.11	2.33	2.07	19.21
12	9.61	19.05	3.65	3.57	20.23
13	13.01	24.44	4.65	3.56	18.59
14	12.67	30.02	2.54	4.05	23.74
15	12.16	14.15	3.77	2.40	22.22
16	9.46	18.70	3.27	2.02	19.85
17	10.15	26.32	3.20	3.96	24.37
18	10.51	24.57	2.30	2.50	19.89
19	11.23	29.54	3.18	3.22	20.02
20	14.00	19.52	2.64	2.29	20.87

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้